

Elise Kalaniemi

**ERI KULTTUURIEN HUOMIOIMINEN
NURMIJÄRVEN HELLUNTAISEURA-
KUNNAN LAPSITYÖSSÄ**
Koulutuspäivä vapaaehtoisille lapsityöntekijöille

Opinnäytetyö
Sosiaalian tutkinto

Toukokuu 2016

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Elise Kalaniemi	Sosionomi	Huhtikuu 2016
Opinnäytetyön nimi		43 sivua
Eri kulttuurien huomioiminen Nurmijärven Helluntaiseurakunnan lapsityössä		2 liitesivua
Koulutuspäivä lapsityöntekijöille		
Toimeksiantaja		
Nurmijärven Helluntaiseurakunta		
Ohjaaja		
Merja Hautalainen		
Tiivistelmä		
<p>Opinnäytetyön tuotoksena syntyi koulutuspäivä Nurmijärven Helluntaiseurakunnan vapaaehtoisille lapsityöntekijöille. Aiheena oli eri kulttuurien huomioiminen seurakunnan lapsityössä. Koulutuspäivä sisälsi teoriaosuuden, jossa käsiteltiin maahanmuuttoa, maahanmuuttajia ja heidän taustojaan, sekä kuinka erityispiirteitä tulee huomioida seurakunnan lapsityössä. Päivä sisälsi myös osuuden, jossa romaniväestön edustaja kertoi heidän kulttuuristaan. Koulutuspäivän kautta haluttiin myös antaa konkreettinen menetelmä tueksi lapsityöhön. Menetelmänä oli kuvakommunikointikansio ja rentoutusharjoitus joita suositeltiin käytettäväksi lapsiryhmissä joissa on maahanmuuttajalapsia. Työn tarkoituksena oli kehittää seurakunnan lapsityötä. Lapsityössä halutaan ottaa huomioon eri kulttuurit. Koulutuksen tarkoitus oli jakaa tietoa maahanmuuttajien ja romanien kulttuurillisista erityispiirteistä verrattuna kantasuomalaiseen kulttuuriin. Koulutuspäivän tavoitteena oli vahvistaa vapaaehtoisten työntekijöiden tietoa ja yhteyttä keskusteluiden ja kokemusten jakamisen kautta. Tiedon toivottiin hyödyttävän lapsityöntekijöiden tekemää vapaaehtoistyötä. Työ aloitettiin teorian etsimisellä ja sen kokoamisella. Teoriasta koottiin tietopaketti koulutuspäivää varten joka esitettiin koulutuspäivässä. Opetusta tuki ja havainnollisti diaesitys.</p> <p>Työn tutkimus oli kvalitatiivinen, jossa haluttiin saada selville lapsityöntekijöiden kokemuksia eri kulttuureista ja koulutuspäivän annista. Tämä toteutettiin kyselylomakkeen avulla. Lomakkeen kysymykset olivat avoimia ja ne oli jaettu neljään eri teemaan. Nämä teemat olivat työntekijöiden aikaisempi kokemus eri kulttuureista, päivän sisällön kokeminen, keskusteluiden merkitys ja kehitysehdotukset. Vastauksien luotettavuutta perustellaan avoimilla kysymyksillä, joissa ei pyritä johdattelemaan vastaajaa vaan hänelle annetaan vapaus vastata kysymyksiin avoimesti ja nimettömänä.</p> <p>Vastauksien perusteella työn tulokset olivat positiivisia. Tämä vahvisti oletuksen koulutuspäivän tarpeellisuudesta ja sen hyödyistä. Helluntaiseurakunta tarttui ajankohtaiseen aiheeseen, jotta vapaaehtoiset työntekijät saisivat ymmärrystä ja tietoa työskennellessä eri kulttuuritaustaisten lasten kanssa. Vastauksien positiivisuudella tarkoitetaan työn onnistuneisuutta suhteessa aiheen tarpeellisuuteen sekä vapaaehtoisten kokemuksia siitä, että päivä varusti heitä jatkamaan työtään uudesta näkökulmasta käsin.</p>		
Asiasanat		
Maahanmuutto, vapaaehtoistyö, Helluntaiseurakunta, kouluttaminen, kulttuurit		

Author (authors) Elise Kalaniemi	Degree Bachelor of Business Administration	Time February 2016
Thesis Title Noticing Different Cultures at Childrens Ministry of Pentecostal Church of Nurmijärvi		43 pages 2 pages of appendices
The Training Day for Volunteers of Childrens Ministry		
Commissioned by Nurmijärven Helluntaiseurakunta		
Supervisor Merja Hautalainen, Senior Lecturer		
Abstract <p>Output of thesis was Training day for volunteers who are working with children at Pentecostal Church of Nurmijärvi. The topic was to notice different cultures in the childrens ministry. Training day included the theory part which was about immigration, immigrants and their backgrounds and also about how the church's childrens ministry should notice these differences. The day also included a part where a advocate from gypsy culture gave information about their cultural differences. Training day was also to give concrete method to support childrens ministry. Method was picture-communication folder and relaxing practice which were recommended to use in groups where is immigrants children. The objective of thesis was to develop the childrens ministry of church. Childrens ministry wants to notice different cultures. Objective of Training day was to share information from cultural differences of immigrants and gypsies compared to native Finnish culture. Goal of training day was to strengthen the knowledge and unity of volunteers through discussions and sharing of experiences. Information was to help the work of volunteers. Work was started from searching and collecting of theory. Theory was combined to a package of information for the Training day which was shown on Training day. Slide show supported the teaching.</p> <p>Research of thesis was qualitative, where was wanted to get to know the experiences of different cultures that childrens ministers have and about the output of Training day. This was accomplished through questionnaire. The questions of questionnaire were open questions and they were shared to four different themes. These themes were the earlier experiences that volunteers had about different cultures, experiencing the content of Training day, significance of discussions and developing proposals. The reliability of answers is argued by open questions where is no need to lead the one who is answering, but to give freedom to answer questions freely and anonymously.</p> <p>Based on the outcome of questionnaire, the results of work were positive. This strengthened the presumption of need and benefit of Training day. Pentecostal Church grabbed current theme so that volunteer ministers would get understanding and knowledge when working with kids from different cultural background. The positivity of answers means succession of work in relation to necessity of topic and experience of volunteers for what it comes to equipping them to continue their work from new perspective.</p>		
Keywords Immigration, volunteering, Pentecostal church, training, culture		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET, KOHDE JA OSALLISTUJAT	7
2.1	Toteutussuunnitelma ja aikataulu	9
3	MAAHANMUUTTO.....	9
3.1	Kulttuuri	9
3.2	Monikulttuurisuus.....	10
3.3	Kulttuurien kohtaaminen	111
3.4	Asenteet maahanmuuttajia kohtaan	122
4	MAAHANMUUTTAJALAPSEN KOHTAAMINEN.....	13
4.1.1	Maahanmuuttajalapsen kotouttaminen	144
4.1.2	Traumaattinen tausta	15
5	MAAHANMUUTTAJALAPSEN YMMÄRRYKSEN TUKEMINEN	177
5.1	Keskittymisen vaikeus	188
5.2	Yleisempiä menetelmiä maahanmuuttajalapsille	19
5.3	Kuvakommunikointi.....	20
6	VAPAAEHTOISTYÖ JA KOLMAS SEKTORI	21
6.1	Vapaaehtoisen kouluttaminen	222
6.1.1	Palautteen antaminen	23
6.1.2	Viestintä	24
7	HELLUNTAILIIKE	25
7.1	Vapaaehtoistyö Helluntaiseurakunnissa	26
7.2	Nurmijärven Helluntaiseurakunta.....	27
7.2.1	Nurmijärven Helluntaiseurakunnan työmuodot.....	288
7.2.2	Nurmijärven Helluntaiseurakunnan lapsityö	29
7.2.3	Nurmijärven Helluntaiseurakunnan maahanmuuttajatyö.....	30
7.3	Kristillinen kasvatus	311
7.4	Lapsen hengellisyys	31

8	VAPAAEHTOISTEN KOULUTUSPÄIVÄ NURMIJÄRVEN HELLUNTAISEURAKUNNASSA	32
8.1	Teoriatieto ja keskustelut	33
8.2	Romaniväestön edustajan osuus päivässä	34
8.3	Kuvakommunikointimenetelmän esittely	355
8.4	Palautekysely.....	35
9	PALAUTEKYSELYIDEN SISÄLTÖ.....	366
9.1	Lapsityöntekijöiden aikaisempi kokemus monikulttuurisesta työstä.....	377
9.2	Teoriatieto ja keskustelut	377
9.3	Kehitettävää.....	388
10	JOHTOPÄÄTÖKSET	388
11	LOPPUPÄÄTELMÄT	40
	LÄHTEET.....	422
	LIITTEET	
	Liite 1. Perehdyttämispäivän aikataulu	
	Liite 2. Perehdyttämispäivän palautekyselylomake	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön toteutettiin koulutuspäivän järjestämisellä Nurmijärven Helluntaiseurakunnan vapaaehtoisille lapsityöntekijöille. Aiheena oli eri kulttuurien huomioiminen seurakunnan lapsityössä. Seurakunnan lapsityön toiminnan päätarkoituksena on tukea lasten kristillistä kasvua heidän ikätasoon soveltuvalla tavalla. Seurakunta haluaa tarttua ajankohtaiseen aiheeseen lapsityössä ja haluaa, että vapaaehtoiset työntekijät saavat tietoa niistä teemoista joita seurakunta näkee tarpeelliseksi ja ajankohtaiseksi. Seurakunnan lapsityötä tehdään vapaaehtoisvoimin, mutta työn halutaan olevan mahdollisimman laadukkaasta ja sen vuoksi vapaaehtoisten tietämystä nähdään tarpeellisenä lisätä koulutuksien avulla. Nurmijärven Helluntaiseurakunnan toive on lisätä tietoa ja ymmärrystä eri kulttuureista koulutuspäivän kautta.

Opinnäytetyön aihe on lähtöisin tarpeesta. Nurmijärvelle tuli ensimmäiset kiintiöpakolaiset vasta syksyllä 2015. Pakolaiset ovat kongolaisia joista useat ovat käyneet kotimaassaan helluntai-kristillisissä seurakunnissa. Pakolaiset osoittivatkin heti kiinnostusta seurakunnan toimintaa kohtaan. Syksyllä 2015 alkoi Nurmijärvelle tulla myös ensimmäisiä turvapaikanhakijoita. Nurmijärven Röykän vastaanottokeskus on profiloitunut tällä hetkellä perheiden ja nuorten keskeiseksi.

Kehitystyöllä haluttiin tukea ja vahvistaa vapaaehtoisten työntekijöiden tietoa ja käytössä olevia menetelmiä maahanmuuttajatyöhön. Työntekijän asenne ja ymmärrys välittyvät lapselle jolloin koko lapsiryhmä hyöttyy ohjaajan ajanmukaisesta tietotaidosta. Koulutuspäivällä pyrittiin herättelemään ohjaajia pohtimaan ajanmukaista ilmiötä ja tuottaa rakentavaa keskustelua aiheesta sekä tarjota ainakin yhtä konkreettista menetelmää.

Jokaisen lapsen tulee saada kokea kuuluvansa ryhmään sekä tulla kohdatuksi. Eri kulttuureita huomioimalla halutaan tukea maahanmuuttajalasten kotoutumista. Mielekäs toiminta tukee uuden kielen ja kulttuurin opiskelua. Kotoutuminen tapahtuu luonnollisesti ryhmässä mukana olevalle maahanmuuttajalapselle. Vieraiden kulttuurien tutustumisesta hyötyvät myös kantaväestö ja tämän uskotaan tukevan suvaitsevaisuutta. Eri kulttuurien huomioimisen on tarkoitus olla olennaisena osana seurakunnan työmuodoissa.

Olen itse Nurmijärven Helluntaiseurakunnan jäsen ja vastaan tällä hetkellä vapaaehtoisesti lapsityöstä. Mieheni Ville Kalaniemi toimii seurakunnan pasterina. Näen itse hyvin tarpeellisena perehtyä aiheeseen eri kulttuurien huomioiminen juuri seurakunta kontekstista.

2 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET, KOHDE JA OSALLISTUJAT

Opinnäytetyön tavoite on toteuttaa *koulutuspäivä* vapaaehtoisille lapsityöntekijöille. Aiheena on eri kulttuuritaustoista tulevien lasten huomioiminen seurakunnan lapsityössä. Tavoitteena on *kehittää* seurakunnan lapsityötä perehtymällä ajanmukaiseen aiheeseen. Teema on työmuodossa uusi, sillä se ei aikaisemmin ole ollut kovin ajankohtainen. Tarkoituksena on avata maahanmuuttoon, kotoutumiseen ja kulttuurien kohtaamiseen liittyviä käsitteitä ja sitä miten niitä voidaan lapsityössä huomioida. Huomioimisella pyritään siihen, että työskentelystä häviäisi turha jännittyneisyys ja mahdolliset askarruttavat kysymykset. Huomioimisella tavoitellaan myös lasten parempaa viihtyvyyttä ja siihen liittyviä seikkoja joita ovat ainakin keskittymisen ja ymmärryksen tukeminen. Työskentelyssä halutaan huomioida myös ne lapset joilla ei ole kielen tai keskittymisen kanssa ongelmia. Toimintaa osallistuvien lasten ryhmä on monikulttuurinen ja siellä huomioidaan lapsia tasavertaisena. Lapsen erilaisuutta ei tule korostaa liikaa, sillä jokaisen lapsen tulee kokea olevansa samanarvoinen. Jokaisen lapsen tulee saada toimia omasta persoonasta ja kulttuuritaustasta käsin niin, ettei se kuitenkaan sodi ryhmän tavoitteita vastaan. Viikoittaisissa toiminnoissa on kymmenestä viiteentoista lasta ryhmää kohden. Ryhmissä on kantasuomalaisten lisäksi romanitaustaisia lapsia, sekä maahanmuuttajia Afrikan ja Lähi-idän maista. Ryhmissä tavoitellaan ilmapiiriä ja yhteishenkeä, jossa jokaisella olisi mukava olla. Lisäksi Nurmijärven Helluntaiseurakunnan lapsityö kattaa kerran kuukaudessa järjestettävän turvapaikanhakijoiden tilaisuuden, jonka lasten osuuden tavoitteena osoittaa lähimäisen rakkautta sekä tukea kotoutumista. Kotoutumista tuetaan yhdessä ololla kantaväestön kanssa, sekä suomalaiseen, että kristillisen kulttuuriin tutustumalla. Toiminnot toteutetaan musiikilla, leikillä, kertomuksilla ja erilaisilla kädentaidoilla.

Koulutuspäivä sisältää käytännön *menetelmän esittämisen* ja rentoutusharjoituksen jotka sopivat monikulttuurisen lapsiryhmän kanssa työskentelylle. Menetelmä on väline lapsityöntekijöille. Menetelmän tarkoituksena on tukea ymmärrystä ja ennakoitavuutta. Työntekijöille pyritään antamaan mahdollisimman konkreettisia välineitä ja menetelmiä lasten kohtaamiseen. Opetuksen teoreettinen osuus havainnollistetaan PowerPoint -esityksen avulla, joka jää seurakunnan arkistoon vapaata käyttöä varten. PowerPoint -esitys myös tulostetaan paperiversioksi lapsityön kaappiin, josta sitä voi halutessa selata.

Teoreettisen- ja faktatiedon lisäksi koulutuspäivä sisältää *vapaata keskustelua* ja ajatusten vaihtoa työntekijöiden kesken, sekä *romaniväestön edustajan puheenvuoron*. Romaniväestön edustaja pitää osuuden omasta kulttuuristaan. Vapaaehtoiset työntekijät voivat vapaasti kysellä heitä askarruttavia asioita liittyen romanien käytäntöihin ja kulttuurillisiin tapoihin. Tilaisuuden ilmapiiristä pyritään luomaan avoin.

Työn kohderyhmä on Nurmijärven Helluntaiseurakunnan vapaaehtoiset lapsityöntekijät. Perehdytyspäivän tavoitteena on *varustaa työntekijöitä* huomioidaan ryhmässä olevat eri kulttuuritaustaiset lapset. Näin lapset ovat myös hyödynsaajia, sillä ohjaajan työotteella ja kulttuurituntemuksella on vaikutusta lapseen. Ohjaajan hallitessa maahanmuuttotyön menetelmiä, helpottuu koko ryhmän ohjaaminen, jolloin kaikki hyötyvät siitä. Eri kulttuuritaustaisten lasten vanhemmat hyötyvät myös kehittämisspäivästä, sillä mitä paremmin ja asiantuntevammin toiminta on suunniteltu, sen paremmin se vaikuttaa lapsen kotoutumiseen joka näkyy myös kotona. Lapsen kotoutumisella on myös suoranainen vaikutus tämän vanhempiin sekä muihin perheen jäseniin.

Seurakunnassa on useita eri työmuotoja. Kun yhtä työmuotoa vahvistetaan, uskon sillä olevan merkitystä myös muissa työmuodoissa. Kyseinen aihe koskettaa muitakin seurakunnan työmuotoja. Vaikka opinnäytetyössä keskitytään vain lapsityöhön ja lapsen kohtaamisen menetelmiin, on niitä mahdollista soveltaa myös eri-ikäisten henkilöiden kanssa. Koulutuspäivä keskittyy maahanmuuttoon ja kotoutumiseen, jolloin sen hyötyä voidaan käyttää koko seurakunnan toiminnassa.

Toivon hyödyn vaikuttavan eri kulttuuritaustaisten henkilöiden kohtaamiseen. Kun uudesta asiasta keskustellaan avoimesti ja rehellisesti, vaikuttaa se mahdollisiin negatiivisiin asenteisiin ja arkuuteen positiivisella tavalla.

2.1 Toteutussuunnitelma ja aikataulu

Opinnäytetyön työstäminen alkaa keskeisten käsitteiden etsimisellä. Keskeisten käsitteiden hahmotuttua alan kokoamaan teorialietoa. Teorialieton koottua tiivistän aiheista ytimekkään kokonaisuuden josta valmistan PowerPoint -diaesityksen. Diat on tarkoitus tehdä selkeiksi ja lyhyiksi lauseiksi, joissa ei ole paljoa tekstiä. Lyhyen tekstin on tarkoitus tukea suullista opetusta. Käytännössä diaesitys näkyy seinällä kuulijoille, mutta itse seuran ohjelman etene- mistä tietokoneelta johon olen kirjoittanut opetuksen sisällön. Koulutuspäivä toteutettiin Nurmijärvellä 20.2.2016.

3 MAAHANMUUTTO

Kouluttaja Timo Kekolahti avasi Suomen tilastoja maahanmuuttokoulutukses- saan Riihimäellä 9.1.2016. Tilastoiden mukaan suurin osa oleskeluluvan saa- neista henkilöistä on Euroopan kansalaisia ja seuraavaksi eniten on niitä joilla on perhesuhde suomalaisen kanssa (avioliitto tai parisuhde). Tilasto perustuu 2014 vuoden tietoihin. 2015 vuonna tilastot näyttävät aivan toista turvapaikan- hakijoiden vuoksi. Vuonna 2007 Suomessa oli 53 000 avioparia, joista toinen oli ulkomaalaistaustainen. Muita syitä saada oleskelulupa Suomeen on muun muassa opiskelu, paluumuutto, kiintiöpakolaisuus ja työ. Karkean arvion mu- kaan Suomessa tulee olemaan 2023 15-vuotiaista nuorista noin puolet synty- perältään ulkomaalaistaustaisia. Tämän arvion mukaan on syytä keskittyä ja kiinnittää huomioita kotouttamiseen liittyviin tekijöihin. Kekolahden oman ko- kemuksen ja tutkimusten mukaan maahanmuuttajien kotoutuminen mahdolis- tuu parhaiten henkilökohtaisten suhteiden kautta kantaväestöön. Kekolahden mukaan seurakunnilla on ollut hyviä tuloksia tästä. (Kekolahti 2016,10.)

3.1 Kulttuuri

Kulttuuri sisältää ajattelutavat, tunteet, reagoitavan sekä toiminnan, että opi- tut uskomukset. Karrikoidusti sanottuna kulttuuri on mielipiteitä ja arvoja, jotka periytyvät sukupolvilta toisille. Kulttuurissa perinteet kulkevat historiasta tähän

päivään sekä tulevaisuuteen. Kulttuuri on ihmisten ajatusten ja tekemisten perustalla. Kulttuuri myös muokkautuu sekä muuttuu ajan saatossa. (Pollari & Koppinen 2011, 17-18.)

Kulttuurin omaavat tavat ja asenteet luodaan jo lapsena siinä ympäristössä, jossa lapsi kasvaa. Kasvuympäristössä ihminen oivaltaa käyttäytymiseen liittyvät odotukset ja tavat. Ihminen luonnollisesti tutkii ja havainnoi kasvuympäristössä tapahtuvaa toimintaa ja käyttäytyy sen mukaisesti. Temperamentti ja tunteiden ilmaisu ovat synnynnäisiä, mutta suurelta osaltaan siihen vaikuttaa kasvatusta ja kulttuurilliset tavat, jotka siirtyvät luonnollisesti eteenpäin. Kulttuurin tavat määrittävät myös pitkälti sen, mitkä tunteet ovat sallittuja ja kuinka niitä ilmaistaan. Vanhemmat mallittavat tapoja lapsille ja odottavat lapsen käyttäytyvän ja toimivan sen mukaisesti. (Pollari & Koppinen 2011, 19.)

3.2 Monikulttuurisuus

Eri kulttuureita kohdataan Suomessa nyt enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Kulttuurit ovat usein tulleet Suomeen maahanmuuton seurauksena; pakolaisten, paluumuuttajien, turvapaikanhakijoiden, adoptioiden, sekä työn ja parisuhteen perässä tulevien kautta. Erilaisia kulttuureita kohdatessa tarvitaan avoimuutta ja kykyä hyväksyä erilaisuutta. Hyvää asennetta vaaditaan kaikilta osapuolilta. Tämä saattaa olla haaste turvallisuutta ja totuttuja tapoja noudattavalle henkilölle, joka vierastaa tottumuksista poikkeavuutta. Omaa kulttuuria ei tarvitse unohtaa, vaan sen tapoja tulee saada toteuttaa niissä puitteissa, mikä on Suomessa oikeutettua. (Pollari & Koppinen 2011, 9.)

Kulttuuri on sisällöltään tietoa, uskomuksia ja arvoja. Näiden kautta ihminen toimii ja toteuttaa itseään. Kulttuuri ja sen tavat opitaan kasvuympäristössä. On mahdollista, että kotona lapsi oppii toisenlaisen kulttuurin kuin esimerkiksi koulu- ja kaveripiirissä. Monikulttuurinen tarkoittaa useamman kuin yhden kulttuurin yhteiseloja. Monikulttuurisuus on kulttuurien tasavertainen oleminen yhdessä. (Monikulttuurinen työyhteisö.)

3.3 Kulttuurien kohtaaminen

Erilaisia kulttuureita on maailma pullollaan. Kulttuuri on ajattelu- ja elämäntapa. Vieraat kulttuurit ovat kiehtovia, mutta usein törmää myös kulttuurien kohtaamisien haasteeseen. Vieraiden kulttuurien kohtaaminen saattaa tuoda haastetta varsinkin jos tavat ja toiminta eroaa poikkeavasti omista tavoista. (Pollari & Koppinen 2011, 17-18.)

Kulttuuriin tutustuminen alkaa ensimmäisestä päivästä lähtien, kun henkilö on saapunut uuteen maahan ja jatkuu niin pitkään, kun henkilö on uuden kulttuurinsa kanssa tekemisessä. Sopeutuminen on prosessinomaista. Aluksi opitaan käytännön sanoja ja tervehdyksiä, jonka jälkeen sanavarasto, asiointi ja muut tavat tulevat hiljalleen tutuiksi. Käytännön arjen toimimisen hallinta hahmottuu ajan kanssa. Vanhemmat saattavat kokea kulttuurien kohtaamista silloin, kun lapsi aloittaa päivähoidon tai koulun käynnin, jolloin lapsi saa vaikutteita enemmän uudesta kulttuurista. Henkilön saapuessa uuteen maahan, tekee hän päätöksen kuinka toimii. Hän saattaa toimia eri tavalla esimerkiksi syömiseen ja pukeutumiseen liittyvissä asioissa. Henkilön tulee myös pohtia millä kielellä hän pyrkii kommunikoidaan uudessa maassa. Sopeutuminen uuteen kulttuuriin vie aikaa jopa useita vuosia. Maahanmuuttajan identiteetti muokkaantuu, kun hän sopeutuu uuteen kulttuuriin. Hänen identiteettinsä ei täysin muutu uudeksi, mutta sen muoto muuttuu. Lähtökohdat ja identiteetin perusta näkyvät usein henkilöstä, mutta sitä muokkaavat myös uudet tavat ja tottumukset, joita maahanmuuttaja pohtii kohdatessaan uuden kulttuurin. (Pollari & Koppinen 2011, 20.)

Lapsen on aikuista helpompi omaksua uuden kulttuurin tavat, sillä hän ei ole juurtunut omaan kulttuuriinsa yhtä vahvasti kuin aikuinen. Lapsen aloittaessa koulun tai muun harrastuksen uudessa kotimaassaan, aiheuttaa se usein kahden kulttuurin kohtaamisen, joka saattaa tuottaa perheen jäsenten välille ristiriitaisia tuntemuksia. Lapsen ja vanhemman välille saattaa syntyä riitaa ja erimielisyyttä siitä, mitä tapoja ja ajatuksia hyväksytään ja toteutetaan. Lapset ja vanhemmat saattavat hävetä toistensa tapoja ja ajatuksia kulttuurieron vuoksi. Vanhemmat haluavat säilyttää ja opettaa lapsille omat kulttuurilliset tapansa, mutta lapselle saattaa olla tärkeämpi omaksua muun ympäristönsä tavat ja kulttuuri. Koulu- ja kaveripiiri on usein se mihin lapsi haluaa mukautua. Ongelma syntyy, jos toinen osapuoli ei käsitä, että asioilla ei välttämättä ole

aina yhtä oikeaa tapaa toimia ja ajatella. Lasta voidaan rohkaista löytämään hyvä tapa elää kahden kulttuurin välissä. Omasta lähtökulttuuristaan on hyvä ottaa tärkeitä periaatteita ja asenteita, eikä kaveriporukan tapa elää ole välttämättä ainut fiksu tai kannattava tapa elää. (Pollari & Koppinen 2011, 19; Asikainen, Isoaho, Laamanen, Parkkinen, Virkkilä & Virkkilä 2012, 90-91.)

Kulttuurien kohtaaminen tapahtuu herkästi tilanteissa, joissa niin sanotut itsensä selvät asiat kohtaavat. Esimerkiksi käsite ”totuus” saattaa vaihdella suuresti eri kulttuureissa. ”Totuus” on Suomessa perustavaa laatua oleva seikka, jossa tulee pysyä täysin, mutta toisessa kulttuurissa saatetaan totuuden puhumisella pyrkiä kertomaan sitä mitä oletetaan henkilön haluavan kuulla. Ohjaajan tulee tämänkaltaisessa tilanteessa toimia hienovaraisesti ja selittää lapselle yksinkertaisesti miten tulee toimia ja välttää syyttelyä tai rangaistuksia. (Asikainen, Isoaho, Laamanen, Parkkinen, Virkkilä & Virkkilä 2012, 90.)

3.4 Asenteet maahanmuuttajia kohtaan

Asenteet maahanmuuttajia kohtaan voivat vaihdella suuresti eri paikkakunnilla. 1900-luvun alussa Suomessa oli lama, jonka aikana maahan tuli runsaasti maahanmuuttajia. Tutkimusten mukaan Suomalaisten asenteet maahanmuuttajataustaisia työnhakijoita kohtaan ovat muuttuneet positiivisemmaksi. Jaakkolan (2009, 80) tutkimuksessa aihetta on tarkasteltu vuoden 1990 alusta vuoteen 2007 asti. Tutustuminen maahanmuuttajataustaiseen henkilöön on vaikuttanut asenteiden muuttumiseen positiivisemmaksi. Tutkimusten mukaan maahanmuuttotilanteiden tuttavien määrän suuruus vaikutti asenteisiin. Mitä enemmän vastaajilla oli maahanmuuttotilanteita tuttavina, sitä positiivisemmat olivat asenteet heitä kohtaan. Asenteet maahanmuuttajia kohtaan vaihtelevat suuresti paikkakuntien mukaan. Vuonna 2007 pienien paikkakuntien asukkaat, eivät olleet yhtä myönteisiä maahanmuuttajille, kun isoimpien kaupunkien asukkaat. (Jaakkola 2009, 80.)

Ylen Aamu-tv haastatteli adoptioperheiden puheenjohtaja Salla Saarista ja hänen Etelä-Afrikasta adoptoitua poikaansa rasismista. Valtteri Saarinen on 11-vuotias koululainen, joka on adoptoitu 11 kuukauden ikäisenä Suomeen. Valtteri on suomalainen, mutta tuntemattomat ihmiset alkavat usein puhua hänelle englannin kieltä. Valtteria on usein haukuttu ja nimitelty ihonvärinsä vuoksi. Valtteri sanoo, että nimitely tuntuu ahdistavalta, vaikka hän ei siitä usein välitä. Poika on kokenut syrjintää muun muassa pallopeleissä ja ul-

koleikeissä. Poika on kokenut, ettei hänelle haluta syöttää palloa ja tämä tuntuu pahalta. Valtteria on yritetty myös estää pihalla leikkimästä vapaasti, jolloin hänen äitinsä Salla Saarinen on tullut väliin ja keskustellut kyseisen aikuisen kanssa. Tilanne on korjaantunut melko helposti kun on huomattu, että Valtterin äiti Salla on vaaleaihoinen kantasuomalainen. Salla Saarinen epäilee, että tilanne on hankalampi maahanmuuttajaäitien kohdalla. Maahanmuuttajaäideillä ei välttämättä ole kielitaitoa, jolla pystyy selvittämään vastaavia tilanteita. Tällöin tilanteet voivat jäädä selvittämättä ja vihan tunteet voivat voimistua. Valtteri on kokenut myös syrjintää bussikuskien osalta. Bussi on saattanut ajaa ohi, jos pysäkillä ei ole ollut muita ihmisiä. (Saarinen & Saarinen 2016.)

Valtteri Saarinen toivoisi ihmisten tulevan rohkeasti väliin, jos huomaavat syrjittävää käytöstä ympärillä. Adoptioperheiden puheenjohtaja Salla Saarinen toteaa, että rasismi on yhä hyväksyttävämpää ja toivoo aikuisten puuttuvan välittömästi varsinkin lapsiin kohdistuvaan syrjivään käytökseen. Saarisen mukaan syrjintää on myös se, ettei tilanteeseen puututa vaikka syrjimistä huomaisi tapahtuvan. (Saarinen & Saarinen 2016.)

4 MAAHANMUUTTAJALAPSEN KOHTAAMINEN

Maahanmuuttajan kohtaaminen ei vaadi suurempia puristuksia tai taitoja. Omana itsenään toimiminen on paras tapa kohdata kuka tahansa ihminen. Maahanmuuttajan voi ottaa erilaiseen toimintaan ja tekemiseen mukaan siinä missä kenet tahansa muunkin. Niin sanottu normaali oleminen on paras tapa tutustuttaa uusi maahanmuuttaja uuteen kulttuuriin ja sen tapoihin. Yhteinen kielitaito ja ymmärrys kehittyvät hiljalleen, mutta pelkkä hymy voi olla ensimmäinen askel kohtaamisessa. Maahanmuuttajan kohtaamisessa on tärkeää, että kaikki osapuolet, kokevat olevansa tasavertaisia. (Mannila & Kuitunen 2015,10, 66.)

Maahanmuuttajalapsi on usein sosiaalinen ja vilkas. Hengelliset asiat ovat maahanmuuttajille oleellinen osa heidän elämäänsä, uskonnollisesta taustasta riippumatta. Maahanmuuttajalasta ei suoranaisesti voi yhdistää erityiseen tukeen pedagogisesti ajateltuna. Hänen oppiminen saattaisi olla omalla äidinkielellään ja omassa kulttuuriympäristössään hyvä. Maahanmuuttajalapsella on saattanut olla erityisen tuen tarpeita jo ennen Suomeen tuloa, jolloin hänet tu-

lee huomioida toiminnassa. Lapsiryhmässä toimimisella on usein hyvät vaikutukset kotoutumisen näkökulmasta. (Heinämäki 2004, 52; Mannila & Kuitunen 2015, 66.)

Lapsi oppii uutta kieltä, kulttuuria ja tapoja parhaiten leikin ja ikätasolleen sopivan toiminnan avulla. Lapsen tarpeista ja tuesta on syytä olla yhteydessä hänen vanhempansa, jolloin asiaa ja mahdollisia toiveita voidaan pohtia yhdessä. Vanhempien ja ohjaajien välillä tulisi olla avointa kommunikointia niin, että kaikki osapuolet kokisivat kunnioitusta ja hyväksyntää. Varhaiskasvatuksessa tälle on oma termi; Kasvatuskumppanuus. Kasvatuskumppanuusajattelussa lasta kasvatetaan yhdessä. Kasvatuskumppanuudessa on syytä kunnioittaa kulttuurien eroa ja siihen tulee kiinnittää huomiota. Esimerkiksi kielitaidon puuttuessa mahdollisen tulkin apua on syytä käyttää, jotta välttyttäisi väärinymmärryksiltä. (Heinämäki 2004, 53.)

4.1.1 Maahanmuuttajalapsen kotouttaminen

Kati Hakarinne on opinnäytetyössään tutkinut päiväkotien monikulttuurisia ryhmiä. Hakarinteen mukaan lapset sopeutuvat uuteen ympäristöön melko helposti. Lapsi pystyy laittamaan syrjään oman kulttuurinsa tapoja sekä syrjäyttää ajatukset omasta erilaisuudestaan. Monikulttuurinen identiteetti alkaa muodostua hänelle kuitenkin viimeistään päivähoiton alkaessa. Päiväkodilla on suuri rooli lapsen kotouttamisen kannalta. Lapsi oppii helposti uuden kielen ja uuden kulttuurin tavat päiväkodin rutiineiden ohella. Päävastuu lapsen taustalla olevasta kulttuurista on hänen perheellään, mutta päivähoiton on tuettava tätä myös omassa toiminnassaan. Tämän vuoksi päivähoiton henkilökunnalla on oltava jonkinlainen käsitys kulttuurin keskeisistä tavoista, jotka liittyvät arjen toimintaan näkyvästi. Näitä ovat muun muassa ruokailuun, pukeutumiseen ja juhlapyhiin liittyvät tekijät. (Hakarinne 2002, 23-25.)

Maahanmuuttajan onnistunut integroituminen näkyy siinä, että hän on sinut itsensä kanssa uudessa kulttuurissa säilyttäen kuitenkin synnyinkulttuurinsa tärkeitä tapoja ja käytäntöjä. Integroitumiseen vaikuttaa henkilön ikä ja koulutustaso. Mitä nuoremasta tai koulutetuimmasta henkilöstä on kyse, sen helpommin integroituminen tapahtuu. Kiinnostus ja asenne uutta kulttuuria koh-

taan vaikuttavat myös sopeutumiseen ja integroitumiseen. (Pollari & Koppinen 2011, 20-21.)

Kotoutumisen kannalta kielitaito on merkittävä seikka. Lapsen oppiessa päiväkodissa uuden kielen ja kulttuurin todettiin sillä olevan suuri merkitys myös vanhempien kielen oppimisessa ja kotoutumisessa. Päiväkotit integroivat maahanmuuttajalapsia hyvin yhteiskuntaan sisään, mikä on tärkeää kaikille lapsille heidän taustastaan riippumatta. (Hakarinne 2002, 24.)

Vaikka päivähoito tukee ja mahdollistaa lapsen kulttuurillisia tekijöitä, on tärkeää, ettei lasta leimata erilaiseksi. Kaikkien lasten tulee saada kokea kuuluvansa porukkaan tasavertaisina. Hakarinteen tekemässä tutkimuksessa päiväkodeissa vanhemmat otettiin mukaan heti alussa ja heidän oli mahdollista osallistua jopa päivähoiton toimintaan. Lapsen sopeutuminen ryhmään on yksilöllistä, mutta ryhmän koolla on merkitystä siihen. Hakarinteen tutkimuksessa todettiin olevan tärkeä merkitys myös sillä, että kantaväestöön kuuluvat lapset saavat vaikutteita ja kokemusta eri kulttuureista. Lapsiryhmän kanssa voidaan keskustella maahanmuuttajalapsen kulttuurista ja tavoista. Voidaan vilkaista myös niihin liittyviä kuvia ja karttoja. Avoimuus vapauttaa lapsia ja heidän ennakkoluulojaan niin, että yhteiselo on helpompaa. (Hakarinne 2002, 24.)

4.1.2 Traumaattinen tausta

Kriisiä pakoön lähteneellä maahanmuuttajalla saattaa olla traumaattisia kokemuksia, jotka vaikuttavat häneen. Useat maahanmuuttajat ovat nähneet kidutusta ja kuoleman tuottamusta. Jotkut ovat itsekin kokeneet monenlaista vääryyttä. Monet maahanmuuttajat ovat olleet pakolaisleireillä useita vuosia, jolloin lapsista osa on syntynyt leireillä eikä heillä ole kokemusta ulkopuolisesta maailmasta. Pakolaisleireillä on usein puutetta tilasta ja turvallisuudesta. Lapsi on saattanut kokea väkivaltaa ja hyväksikäyttöä. Osa lapsista on ennen pakolaisleirillä tuloaan nähnyt vanhempansa kuoleman. Suomeen saapuvalla maahanmuuttajalla on mahdollisuus ammattiauttajan apuihin, mutta usein apua ei oteta vastaa, sillä asiat voivat tuntua liian vaikeilta käsiteltäviksi. Monesti käykin, niin että traumaattiset kokemukset nousevat myöhemmin esille, kun muu elämä on tasaantunut. Lapsen kanssa työskentelevä voi keskustella

lapsen vanhemman kanssa mahdollisista avuntarpeista, mutta hän voi ottaa myös yhteyttä perhettä hoitavaan sosiaalityöntekijään. Maahanmuuttovirasto huolehtii perheen asioista muutaman vuoden ajan Suomeen muutosta, jonka jälkeen tapahtuu siirtyminen normaaliin kortistoon. (Asikainen, Isoaho, Laamanen, Parkkinen, Virkkilä & Virkkilä 2012, 91-92.)

Mikäli lapsi on kokenut menetyksiä tai traumaattisia kokemuksia, tulee hänelle ja hänen perheelleen tarjota apua. Jos rankat kokemukset jäävät käsittelemättä, vaikuttavat ne lapsen kehitykseen haitallisesti. Nykyään ymmärretään traumaattisten asioiden käsittelemisen tärkeys ja yhteys henkilön hyvinvointiin. Ennen traumojen käsittelemistä on pidetty typeränä ja turhana. Tutkimusten mukaan lapsena traumaattisen kokemuksen kokenut henkilö saattaa kokea vuosien takaiset kokemuksen hyvinkin tarkasti, ikään kuin niiden tapahtumasta ei olisikaan kulunut niin pitkää aikaa. Kun traumaattisia kokemuksia sitten myöhemmin käsitellään, saattaa henkilön puheessa muuttua aikamuoto tapahtuneesta. Tämä voidaan ymmärtää niin, että tapahtuman käsitteleminen auttaa sen kokenutta henkilöä. Lapsuuden kokemuksilla on kauaskantoiset seuraukset. Hyvät sekä huonot kokemukset siirtyvät eteenpäin sukupolvien ketjussa. Toki poikkeuksiakin aina on, mutta pääsääntöisesti vaikeilla kokemuksilla on seurauksensa. Sinkkonen kertoo myös, että vaikka lapsuudessa olisi ollut traumaattisia kokemuksia, mutta lapsella on ollut yksikin turvallinen aikuinen, saattaa sillä olla erittäin hyvät vaikutukset lapseen, jopa ehkäisevällä tavalla. Turvallinen aikuinen voi olla esimerkiksi ohjaaja, opettaja, naapuri tai jokin sukulainen. (Sinkkonen 2008, 39-40.)

Kotimaan puitteet ja kulttuuri on usein myös hyvin erilainen kuin Suomessa, mikä voi näkyä lapsen käyttäytymisessä ja tavoissa. Luottamuksen syntyminen vaatii aikaa. Lapsella saattaa olla halu kertoa ikävistäkin kokemuksista turvalliselle aikuiselle, mutta niihin hän saattaa lähestyä kevyemmän ongelman kautta. Aikuisen ei tule säikkyä ja käyttäytyä dramaattisesti, mikäli lapsi kertoo jotain traumaattisiakin kokemuksiaan, sillä liian voimakas reaktio voi saada aikaan lapsen sulkeutumisen tilanteelle. Lapsi voi kertoa asiat myös niin kuin toivoisi niiden olevan, joka tuo haastetta työskentelyyn. Lasta eikä hänen kokemuksiaan tule kuitenkaan vähätellä. Joskus lapsen vanhempi voi salata lapselta asioita suojatakseen häntä. Vanhemman kanssa voi käydä keskustelua asiasta ja pohtia yhdessä kuinka lapselle tulisi vaikeammista asioista kertoa ymmärrettävällä tavalla. Mikäli lapsi ei ole kykeneväinen kielellään

kommunikoimaan, voidaan tueksi ottaa tunne- ja kuvakortit. Traumaattisten asioiden tai kehityksen erityisyyksistä on syytä ottaa yhteyttä sielunhoitajaan tai muihin ammattiauttajiin, jotta lapsi ja hänen perheensä voisi saada oikeanlaista tukea ja apua. (Asikainen, Isoaho, Laamanen, Parkkinen, Virkkilä & Virkkilä 2012, 88-89,196-197.)

5 MAAHANMUUTTAJALAPSEN YMMÄRRYKSEN TUKEMINEN

Maahanmuuttajalapsen kielitaito on usein vielä puutteellista, jolloin häntä tulee tukea kielellisissä valmiuksissa. Kielitaito on olennainen osa kotoutumista, jotta voi toimia yhteiskunnassa. Lapsen omaa äidinkieltä tulee vahvistaa, ettei lapsi jätä sitä käyttämättä, tässä kuitenkin vanhemmilla on päävastuu. Lapsi tarvitsee runsaasti kannustamista ja rohkaisua uuden oppimiseen. (Heinämäki 2004, 54.)

Kaikilla ihmisillä on sisällään tarve tulla nähdyksi ja kohdatuksi. Suomalaisessa kulttuurissa kohtaaminen alkaa useimmiten katseella. Katse saattaa kuitenkin toisessa kulttuurissa olla häpeällinen tapa osoittaa kunnioitusta ja hyväksyntää. Ihmisten kanssakäymisen hyvänä perustana voidaan pitää yksilöllistä kunnioitusta jokaista ihmistä kohtaan, mikä takaa hyvät edellytykset hyvän vuorovaikutuksen syntymiseen. (Pollari & Koppinen 2011, 126.)

Suurella osalla lapsista on hyvä kuvanlukutaito, mikä on hyvä edellytys kielen opettelussa. Kielen kehitystä tapahtuu koko eliniän ajan. Lapsia ohjaavalla työskentelytavalla on vaikutusta lapsen kielen kehitykselle sekä sen ymmärtämiselle. Suomenkielen ymmärtämiseksi ja opettelemiseksi lasten ohjaaja voi kiinnittää huomiota asioiden, tekemisten ja esineiden sanoittamiseen. Toimissaan lastenryhmässä ohjaajan on syytä sanoittaa tekemisensä ja asiat tietoisesti, sillä lapsi oppii kertauksen ja kuvamuistin avulla. Lapsen saadessa vihjeitä kanssakäymisen tilanteisiin esimerkiksi opettajan sanoittamisen tai kuvallisten apujen kautta, tukee se lapsen vuorovaikutusta toisten kanssa. Kuvien ja sanojen yhdistäminen on mukavaa ja se helpottaa muistamista. Lapset ovat myös rohkeita lauseiden rakentamisessa, sillä he kokeilevat ja etsivät rakenteellisia vaihtoehtoja aikuisia uskaliaammin. Lapset ovat myös rohkeita toistamaan uusia sanoja, mikä vahvistaa muistamista. Ohjaajan antama tuki kielen opettelussa vaikuttaa oppimiseen. On todettu, että kun aikuinen työ-

kentelee lapsen kanssa, hänen tapansa puhua ja käyttää kieltä muuttuu lapsen tapaisemmaksi, jolloin lauseet ovat lyhyempiä ja asioita toistetaan useimmin sekä esineitä ja asioita nimetään. Aikuisen vuorovaikutus lapsen kanssa on eleiltä ja ilmeiltä rikkaampaa ja moninaisempaa, kuin aikuisten välinen vuorovaikutus. Nämä edellä mainitut käytännöt edesauttavat lasta jäsentämään uuden kielen oppimista. Uuden kielen ymmärtäminen tapahtuu selvästi nopeammin, kun kielen puhuminen. Ohjaajan on syytä pitää se mielessään, jotta hän ei puhuisi lapsille liian yksinkertaisesti. (Pollari & Koppinen 2011, 133-134.)

5.1 Keskittymisen vaikeus

Keskittymisen ongelmat voivat näkyä henkilöillä eri tavoin. Lapsilla on yleistä, että paikallaan istuminen tuottaa vaikeuksia, sillä huomio voi suuntautua sivuseikkoihin. Lapsen keskittyminen saattaa kohdistua epäoleellisiin asioihin tilanteissa, joissa on ylimääräistä liikettä ja ääntä. Lapsi ei välttämättä kykene vastustamaan ympärillä olevaa ylimääräistä liikettä tai ääntä. Lapsen, jolla on keskittymisvaikeus, on vaikea hahmottaa epäoleelliset asiat oleellisista, jolloin työskentelyyn tulee haastetta. (Suur- Helsingin sensomotorinen keskus.)

Lapsella voi olla myös ylivilkkautta, jolloin paikallaan pysyminen on haastavaa. Liikkumisen tarve saatetaan usein kokea haasteeksi, vaikka usein tämä onkin vilkkaalle lapselle avain oppimiseen. Ylivilkkaan lapsen oppimisen avain saat- taakin olla juuri liikkuminen. Liikkuminen voi rauhoittaa lasta ja hän pystyy si- säistämään oppimansa paremmin. Joissain tapauksissa aivojen välittäjäaineet saadaan liikkumisen avulla kohdilleen, jolloin lapsen keskittyminen paranee. Vilkkkaus ja keskittymisongelmat saattavat olla peräisin lapsen yliherkkyydestä erilaisille aisteille. Erilaiset aistit ikään kuin täyttävät lapsen aivojen kapasitee- tin, jolloin keskittyminen on hankalaa. Aistiongelmia voi liittyä kuuloon, jolloin keskittyminen vaikeutuu, jos oppimistilanteessa on liika ylimääräisiä ääniä. Mikäli lapsella on ollut varhaisessa vaiheessa refleksijärjestelmän kehitykses- sä viivettä tai puutetta, voi tämä näkyä myöhemmin erilaisina keskittymisen ongelmina. Keskittymisen ongelmat voivat olla muun muassa pelkoa, arkuutta, jännittämistä, paikallaan olemisen vaikeutta, puristava käsiote, kehon hahmot- tamisen ongelmia tai asioiden oppimisen ja ymmärtämisen vaikeutta. Keskit- tymisen ongelmien taustalla voi olla myös tasapainoain- tein puutteellisuus. Ta- sapainoain- tein ohjaa lihaksistoa, ja mikäli siinä on puutteita vaikuttaa se aivojen

kompensoimiseen enenevällä tavalla, jolloin aivot kuormittuvat ja keskittymisen vaikeutuu. Keskittymisen vaikeuksiin voivat vaikuttaa myös visuaaliset ongelmat. (Suur-Helsingin sensomotorinen keskus.) Opetustilanteissa lapsen saattaa olla hankalaa kuunnella paikallaan opetusta. Keskittymistä voidaan helpottaa erilaisilla esineillä, joita lapsi voi hypistellä opetuksen aikana ilman häiritsemistä. Esineillä tarkoitetaan erilaisia pieniä palloja ja muita esineitä joita lapsi voi näpertää, jotta pystyy keskittymään kuuntelemiseen. (Hämäläinen, Kotiranta, Paloneva & Valkama 2010, 69.)

Erilainen oppija kokee usein haastetta, eikä hänen oppimistapaansa tueta tarpeeksi paljon. Erilainen oppija voidaan tuomita herkästi tyhmäksi, vaikka eritukimenetelmien käytöllä oppijan työskentely voi olla huomattavasti tehokkaampaa. Työskentelytilalla ja välineillä on vaikutusta oppimiseen. Ihmisten on todettu reagoivan ympäröiviin ärsykkeisiin eri tavoin. Toisten toiminta saattaa häiriintyä pienimmästäkin ärsykkeestä, kun taas toiset pystyvät toimimaan rauhallisesti välittämättä ärsykkeistä. Ääniherkkä lapsi voidaan ottaa huomioon, kun suunnitellaan ryhmän toimintaa, kokoa ja tiloja. Mikäli tila on kaikuva, voidaan siihen lisätä esimerkiksi tekstiileitä jotka pehmentävät ääniä. Lapsi voi itsenäisessä työskentelyssä käyttää esimerkiksi kuulosuojaimia. (Hämäläinen, Kotiranta, Paloneva & Valkama 2010, 9,67.)

5.2 Yleisempiä menetelmiä maahanmuuttajalapsille

Maahanmuuttajatyön tukemiseksi kehitellään erilaisia menetelmiä. Tavoitteena on maahanmuuttajan kuullun ymmärtämisen ja puheen kehittyminen. Kouluissa ja päiväkodeissa käytetään menetelmänä S2 -opetusta, jota voidaan soveltaa myös esimerkiksi kerhotoimintaan. S2 tarkoittaa ”Suomi toisena kielenä”. Lapsella on jokin muu, kuin suomenkieli pääkielenään ja hän toimii suomenkieli toisena käyttökielenä. Kouluissa voi olla erikseen S2 kielenopettaja, joka opettaa niitä lapsia, joiden ensisijainen kieli ei ole Suomi. S2 opettaja tekee yhteistyötä muiden opettajien kanssa. Maahanmuuttajalapsi voi toteuttaa osan kouluaineista yhteisessä luokassa suomenkielisten kanssa ja osan S2 -ryhmässä. Opetuksen suunnitelman tekevät S2 opettaja yhdessä niiden opettajien kanssa, jotka osallistuvat S2 oppilaan opetukseen. Oppilaalle luodaan tavoitteita kehityksen mukaisesti ja niitä muokataan tietyin aikavälein. (Helsingin kaupungin opetussuunnitelma.)

Maahanmuuttajien kanssa on yleistä käyttää taide- ja kulttuurikasvatuksen eri menetelmiä. Menetelmien kautta on mahdollista käydä keskustelua kokemuksista ja tulevaisuuden suunnitelmista, joita lapsilla on. Taiteella voidaan myös korvata kielen käyttöä. Tavoitteena on ilmaista itseään taiteen avulla. Taiteen avulla on mahdollista tehdä ja kokea asioita yhdessä toisten kanssa. Taide on hyvä menetelmä yhdistämään henkilöitä, joille ei ole mahdollisesti vielä kehittynyt yhteistä kieltä. Tämä voi esimerkiksi olla yhteisen musiikin luomista erilaisilla soittimilla tai yhteisen maalaustyön tekeminen. Kommunikointia ja kohtaamista tapahtuu, vaikka yhteinen kieli olisikin puutteellista. Näin kuitenkin kieli ja ymmärrys kehittyvät yhteisen hauskanpidon ohella. Menetelmänä voidaan käyttää myös kuvakerrontaa, jossa jokainen lapsi tuo valokuvia, lehti-leikkeitä tai muunlaisia kuvia tai vaihtoehtoisesti myös ohjaaja voi tuoda kuvat tilaan. Lapset kertovat vuorollaan ajatuksia, tunteita, iloa ja suruja, joita kuviin liittyy. Kerronta tapahtuu niillä sanoilla joita lapsilla on. Kuvakerronnan aikana lapset oppivat itsestään ja toisistaan uutta, sekä heidän suomenkielen taidot vahvistuvat. (Soininen 2011, 1, 10-11.)

Sadutus on yksinkertainen menetelmä, jota käytetään maahanmuuttajalapsille päivähoitossa ja koulussa. Sadutuksessa lapsi kertoo aikuiselle tarinaa ja aikuinen kirjoittaa sen ylös, juuri niillä sanoilla joita lapsi käyttää. Tarinan ollessa valmis, aikuinen lukee lapselle sen ja lapsi voi halutessaan korjata sitä. Menetelmän tarkoituksena on kuunnella lasta. Lapsen kertoessa tarinaa, kykenee aikuinen havainnoimaan lapsen suomenkielenpuheen kehitystä. Kuvasta kertominen on samantyyppinen menetelmä, jossa lapsi alkaa kertoa kuvasta tarinaa. Kuva voi olla vaikka lapsen itse tekemä tai mikä tahansa muu. Sadutus ja kuvasta kertomisen menetelmillä voidaan tarkkailla lapsen puheen kehitystä. Kehityksen kulku voidaan jakaa kolmeen pääosaan. Ensimmäisessä kehityksen osassa lapsi ei kerro tarinaa suomenkielellä, mutta kykenee nimeämään tarinaan liittyviä sanoja. Toisessa kehitysosassa lapsi kykenee jo muodostamaan suomenkielisiä lauseita, mutta lauseet, ovat irrallisia kertomuksesta. Kolmannessa osassa lapsi kykenee jo kertomaan suomenkielellä yksinkertaisesti tarinaa, joka etenee järjestelmällisesti. (Gyekye & Rouhio 2005, 6.)

5.3 Kuvakommunikointi

Kuvakommunikointimenetelmää voidaan käyttää eri tarkoituksiin. Kuvia voidaan käyttää ymmärtämisen välineenä kielen tilalla tai tukemalla ymmärrystä.

Kuvakommunikoinnin tarkoituksena on selkeyttää ohjausta, käskyä tai keho-
tusta, havainnollistaa tai ohjata. Kuvien katselu on lapselle luonnollista ja mu-
kavaa. Kuvakommunikoinnissa valitaan kohderyhmälle sopivat kuvat. Kuvien
tulee olla selkeitä ja niiden tarkoituksena on vahvistaa opetuksen ymmärrystä.
(Kaure & Rauhala- Vaahervaara17- 18.)

Toiminnan ohjauksessa kuvat voidaan asettaa esimerkiksi sinitarralla seinään
tai niille varatulle taulukolle, joka on kiinnitetty seinään. Tuokion ohjaaja voi
myös näyttää kädessään kuvaa, joka esittää toivottua toimintaa. Ohjaaja an-
taa lapsille selkeän ohjeistuksen, joka havainnollistetaan kuvalla tai kuvilla.
Toiminta voi esimerkiksi olla lelujen kerääminen, jossa lapsille näytetään ku-
vaa, jossa lelut kerätään oikeille paikoille. Kielitaidottoman lapsen on helpompi
ymmärtää, kun hän näkee kuvan. Riittävän monen toiston jälkeen lapsi oppii
käyttämään sanaa. Kuvia voidaan käyttää myös esineiden ja tavaroiden ni-
meämiseksi. Esimerkiksi ruokailutilan välineitä, voidaan nimetä kuvilla tai lelu-
jen paikkaa voidaan havainnollistaa kuvilla, jotta lelut olisi helpompi siivota
omille paikoilleen. (Kaure & Rauhala-Vaahervaara18.)

6 VAPAAEHTOISTYÖ JA KOLMAS SEKTORI

Vapaaehtoistyön määritelmä on toiminta josta työntekijä ei saa palkkaa. Va-
paaehtoistyötä tehdään vapaasta tahdosta. Vapaaehtoistyö käsitettä voidaan
käyttää, kun apua annetaan tai työtä tehdään perheen ulkopuolella. Vapaaeh-
toistyön hyödyissä on toinenkin puoli. Vapaaehtoistyöntekijä usein hyöttyy
myös itse työstä. Työ saattaa ehkäistä jopa syrjäytymistä ja tukea elämänhal-
lintaa ja osallisuutta. Vapaaehtoistyössä työskentelevien henkilöiden taidot ja
tieto voi olla yleistä tai ammatillista. Vapaaehtoistoiminta on eri organisaatioi-
den ja toimijoiden tekemää työtä, jota tehdään hyvin eri laajuuksissa ja sisäl-
löltään sekä tavoitteeltaan erilaisissa tilanteissa. Vapaaehtoistyötä tehdään
usein auttamisen ilosta ja työskentelevä voi kutsua sitä harrastukseksi. (Valli-
luoto 2014, 13.)

Kolmannen sektorin piiriin kuuluvat kansalaisjärjestöt ja toimijat joihin kuuluvat
myös uskonnolliset yhdyskunnat. Kolmannen sektorin toiminta ei tavoittele ta-
loudellista voittoa. Toiminnan keskiössä vapaaehtoistyö on vahvasti esillä.
Kolmannen sektorin toiminta on usein lähtöisin ihmisryhmän yhteisistä intres-
seistä. Toiminta voi olla pienimuotoista tai hyvinkin laajaa ja kattavaa. Kol-
mannen sektorin toimijoita ovat yleisesti paikallisyhdistykset, ammatilliset jär-

jestöt, uskonnolliset yhdistykset tai -yhdykunnat, urheiluseurat, avustus- ja hyvinvointijärjestöt ja -organisaatiot. (Konttinen.)

6.1 Vapaaehtoisen kouluttaminen

Jokaisella organisaatiolla on tavoite ja päämäärä. Työntekijät tulee perehdyttää toiminnan tavoitteisiin mukaan. Koulutus tai perehdytys on usein prosessinomaista. Työntekijän aloittaessa toiminnan on perehdytyksen suhde suurempi. Perehdytys on suunniteltua toimintaa, joka voidaan toteuttaa esimerkiksi koulutuspäivänä. Perehtyminen jatkuu kuitenkin mahdollisten tilaisuuksien jälkeenkin arjen työtä tehdessä. Perehdyttäminen voi olla myös sisäänajoa kulttuuriin. (Kjelin & Kuusisto 2003, 14.)

Vapaaehtoistyöllä on tavoitteet joihin pyritään siinä missä muissakin organisaatioissa. On työntekijä sitten vapaaehtoinen tai palkattu, toivotaan hänen työskentelynsä olevan mahdollisimman laadukasta. Laatuun voidaan vaikuttaa erilaisilla koulutuksilla ja perehdytyksillä. Kouluttautumisella tavoitellaan tiedon ja taidon lisääntymistä, sekä asenteiden ja arvojen vahvistamista. Osaamista on aina mahdollisuus lisätä ja vahvistaa. Vapaaehtoistyöntekijöiden kouluttaminen on hyödyllistä. Työntekijä kuitenkin itse päättää miten koulutuksen sisältö vaikuttaa hänen työskentelyssään. (Hakkarainen 2003, 47-48.)

Timo Erämetsä käsittelee myös johtajuutta, joka vaikuttaa työntekijän tuloksiin. Johtajuuden tavalla on suuri merkitys. Johtajan ihmiskäsitys ja oletus työntekijän työskentelystä heijastuu työn laatuun ja lopputulokseen. Työntekijä toimii niin kuin hänen odotetaan toimivan. Mikäli työntekijälle ei anneta riittävästi vastuuta tai häneen ei luoteta, se näkyy hänen työskentelyssään. Tätä kutsutaan heijastumiseksi. Eteenpäin menevissä organisaatioissa uskotaan ihmisiin ja heidän kykyihinsä. Mikäli työntekijöihin ei luoteta tai heidän työskentelyään jatkuvasti epäillä, saa se aikaan jännittyneisyyttä työntekijässä, joka ei uskalla tai halua tehdä yhtään vähempää tai enempää kuin on vaadittu. Negatiivinen johtajuus myös rajoittaa työntekijöiden luovuuden käyttöä. Positiivinen ihmiskäsitys antaa henkilön luovuudelle ja omalle harkinnalle tilaa, vastuuta ja joustoa. (Erämetsä 2009, 163-165.)

Vapaaehtoistyö voidaan jakaa kahteen pääluokkaan joita on ammatillisesti johdettu toiminta, sekä kansalaisyhdistys, jonka toimintaa ei ohjata niin sano-

tusti ammatillisesti. Ammatillisesti johdetussa vapaaehtoistyössä on usein palkattu työntekijä, joka on vastuussa vapaaehtoisten työskentelystä, mahdollisista koulutuksista, palautteiden annosta ja muista toimintaa rakentavista ja kehittävästä asioista. Joissakin toimipisteissä palkatun johtajan ja vapaaehtoistyöntekijän roolit eroavat toisistaan melko paljon. Tällöin vapaaehtoistyöntekijät keskittyvät ainoastaan työhönsä eivätkä tarkastele toimintaa laajemmasta näkökulmasta, kun taas johtaja pyrkii viemään ja kehittämään toimintaa eteenpäin nimenomaan laajemmasta näkökulmasta katsottuna. Ammattimaisesti johdetussa vapaaehtoistyössä johdon tulee keskittyä vapaaehtoisten mahdolliseen kouluttamiseen ja palautteen antoon ja rohkaisuun. (Kuuluvainen 2015, 17-18.)

Kansalaisyhdistyksessä ei puolestaan välttämättä ole lainkaan palkattua työntekijää, joka organisoisi vapaaehtoisten työtehtäviä. Mikäli yhdistyksessä palkattu työntekijä kuitenkin on, ei suhteessa ole suurta hierarkiaa. Kansalaisyhdistys on yleensä syntynyt yhteisten intressien pohjalta jolloin vapaaehtoistyöntekijä toimii oman mielenkiintonsa pohjalta. Kansalaisyhdistysten vapaaehtoistyöntekijät hallinnoivat ja hoitavat järjestöön liittyvää juridista osuutta, sekä mahdollisia muitakin toimintaa liittyviä tehtäviä. (Kuuluvainen 2015, 20-21.)

6.1.1 Palautteen antaminen

Palautetta tulee antaa kaikesta minkä oletetaan vaikuttavan positiivisesti työhön. Palautteen antaminen tulee olla mahdollista kaikille työntekijöille. Työn vastuuvetäjän tulee mahdollistaa mahdollisimman hyvät puitteet työn tekemiselle, jolloin molemminpuolinen palautteen antaminen on tarpeen. Palaute tulee antaa mahdollisimman käytännöllisistä tilanteista. Ensimmäisestä pienestä negatiivisesta asiasta ei välttämättä kannata antaa palautetta, sillä asianomainen voi itsekkin huomata sen. Mikäli mahdollinen virhe jatkuu toistuvasti, kannattaa se rakentavasti ottaa puheeksi, jotta henkilö voisi itse kehittyä kyseisellä alueella. (Erämetsä 2009, 210-211.)

Vapaaehtoinen työntekijä tarvitsee kannustusta ja positiivista palautetta työstään. Vapaaehtoinen työntekijä tekee työtä vapaasta tahdostaan, mutta se ei pois sulje sitä, ettei työntekijä kokisi väsymystä tai riittämättömyyttä tehtävässään. Positiivinen palaute ja kiittäminen on hyvä perusta vapaaehtoisen työn tekemiselle. Kiittäminen voi tapahtua tilaisuuksien yhteyksissä, jossa työnteki-

jälle halutaan antaa hyvää palautetta työstä muiden ihmisten edessä. Kiittämistä ja positiivista palautetta tulee antaa myös arjen toimimisessa. Kiitos ei välttämättä vaikuta vapaaehtoisen työntekijän työskentelyyn, sillä työn luonne on syntynyt jo itsestään omasta halusta, mutta sitä ei tule myöskään väheksyä. Varsinainen motivaatio syntyy vapaaehtoiselle työntekijälle, kun toiminta on hyvin organisoitu ja siinä pystyy kasvamaan sekä kehittämään omia taitojaan. Sopivat palkitsemistavat ovat organisaatiosidonnaisia ja niitä on hyvä pohtia. Useissa organisaatioissa työntekijöiden palkitseminen on yhteinen illanvietto, jossa työntekijä voi rentoutua ja nauttia vapaasta ajasta yhdessä toisten työntekijöiden kanssa. Illanvietto sopii organisaatioihin joiden työntekijät muodostavat yhteisön, joka heitä yhdistää. Mikäli organisaation toiminta ei ole yhteisöllistä, tämä tapa ei välttämättä houkuta työntekijöitä. On syytä pohtia kuka mahdollisesti antaa kiitoksen ja palautteen työntekijöille. Kaikilla järjestöillä ei ole niin selkeää johtoa, joka mahdollisen palkitsemisen toteuttaa. Yhteisössä voidaan sopia, että työntekijät kokoontuvat säännöllisesti yhteen, milloin palautteet ja kokemukset jaetaan. (Kuuluvainen 2015, 77-78.)

Palautteen antaminen on tärkeää, sillä se mahdollistaa uuden oppimisen. Palautteenantoa tulee toteuttaa vapaaehtoistyön piirissä. Palautteen antaminen voi olla haastavaa varsinkin silloin, kun palautteen antaja ei ole käytännön työskentelyssä mukana. Mikäli palaute on enemmän kehitystä kaipaavaa, saattaa pelko nousta työntekijän jättäytymisestä työstään. Tilanteissa joissa vapaaehtoistyötä koordinoidaan liian vähällä henkilömäärällä, on palkitsemisen ja positiivisen palautteen antaminen vaarassa jäädä liian vähälle. (Kuuluvainen 2015, 80-81.)

6.1.2 Viestintä

Viestintä ei rajoitu ainoastaan tiedottamiseen vaan se on osa työyhteisön toimintaa. Viestintä on työntekijöiden välistä kommunikointia. Viestinnässä tulee huomioida sekä sanallinen, että sanaton kommunikointi. Viestintä on myös asioiden ja ohjeistuksien tiedottamista ja selventämistä. Hyvässä työyhteisössä viestinnän tulee olla avointa ja sille tulee varata riittävästi aikaa sekä mahdollisuuksia. Hyvässä viestinnässä tulee voida käsitellä sekä onnistumisia, että epäonnistumisia ja niiden ratkaisuja. Työyhteisön viestinnässä tulee huomioida hyvä ajoitus. Työntekijöiden tulee saada riittävän aikaisin tietää heitä

koskevat asiat, jotta voivat huomioida ne työssään. (Hagerlund & Kaukopuro-Klemetti 2013, 6.)

Hyvään viestintään on syytä kiinnittää huomiota. Työyhteisön hyvä ja selkeä viestintä takaa myös sen, että työskentely on mielekästä, joka taas näkyy palveluiden vastaanottajalle. Hyvä viestintä vaikuttaa työntekijän hyvinvointiin ja motivaatioon. Koko työyhteisö hyötyy avoimesta ja selkeästä viestimisestä, jossa ei ole epätasa-arvoisia asetelmia. Viestinnän tulee olla avointa vuorovaikutusta, jolloin vaikeitakin asioita pystytään käsittelemään rakentavalla tavalla. Vuorovaikutuksella on suoranainen yhteys hyvinvointiin. Hyvä ja tasa-arvoinen vuorovaikutus luo turvallisen ilmapiirin, jossa on mielekästä työskennellä. (Hagerlund & Kaukopuro-Klemetti 2013, 6-7.)

Organisaation johdolla on vastuu työntekijöiden hyvinvoinnista. Viestintää ja vuorovaikutusta on mahdollista kehittää paremmaksi. Johdon tulee näyttää hyvää esimerkkiä tässä asiassa. Johtajan on mahdollista luoda uutta kulttuuria yhteisön sisälle. Johdon tulee kuunnella ja huomioida työntekijöitä tasapuolisesti. Useilla kunnilla on omat viestintä oppaansa joista voi olla hyötyä työntekijöille. (Hagerlund & Kaukopuro-Klemetti 2013, 7.)

Viestintä on paljon muutakin, kuin vain sanoja ja viestejä. Viestintä on kommunikointia, jonka yksi ominaisuus on sanaton viestiminen. Jokainen viestii ympäristöönsä myös sanattomasti omalla kehonkielellään. Sanaton viestiminen on muun muassa eleitä, ilmeitä ja liikkeitä. Esimerkiksi työnohjaaja voi sanattomalla viestinnällä rauhoittaa levotonta ohjattavaa. Tällä tavalla hänen sanaton kommunikointi tukee sanallista kommunikointia. (Ruutu & Salmimies 2015, 58.)

7 HELLUNTAILIIKE

Suomen suurimpaan vapaakristilliseen yhteisöön eli helluntailiikkeeseen kuuluu noin 46 000 jäsentä (Kivikangas 2016, 43). Helluntailiikkeen juuret, ovat osittain suomalaisessa kristillisessä herätyskulttuurissa ja osittain Pohjois-Amerikan pyhitysliikkeessä. Englantilainen John Wesley oli vahvasti saanut ymmärrystä Pyhän Hengen todellisuudesta ja toiminnasta ja hän oli vaikuttamassa helluntaiherätyksen sisältöön Pyhän Hengen alueista. (Ahonen 1994, 10.)

Suomen Helluntaiseurakunnista osa on yhdistyspohjaisia ja osa yhdyskuntapohjaisia. Yhdistyspohjaisissa seurakunnissa johto jaetaan kahteen osaan, hallitukseen ja vanhimmistoon. Hallituksen tehtävänä on kantaa juridista vastuuta seurakunnasta ja vanhimisto johtaa seurakunnan hengellistä puolta. Yhdyskuntapohjaisissa seurakunnissa johto on ainoastaan vanhimisto tai vastaava johtoryhmä. (www.helluntaiheratys.fi.)

Helluntailiike on yksi kristinuskon suuntauksista. Liikkeellä ei ole johtohenkilöä, siksi seurakunnilla saattaa olla ominaispiirteensä kehällisistä asioista. Jokainen seurakunta voi keskustella keskenään linjauksista, joita kannattaa. Liikkeen perustalla on Raamatun mukainen apostolinen uskontunnustus. Helluntailiikkeen ajatuksena on jokaisen henkilökohtainen suhde Jumalaan. Henkilökohtainen usko Jumalaan syntyy, kun ihminen uskoo sydämeästään Jeesukseen ja ottaa hänen sovituksensa vastaan lahjana. Tämä ”uskoon tuleminen” voi tapahtua yhdessä hetkessä tai prosessina. Ihmisen tullessa uskoon, hänet voidaan hänen oman suunsa tunnustuksen ja halun perusteella kastaa. Kastetta kutsutaan uskovien kasteeksi. (www.helluntaiheratys.fi.)

Helluntai-kristilliseen uskoon liittyy vahvasti Pyhän Hengen kokemus. Pyhällä hengellä voi täytyä koska vain, mutta usein sitä myös erikseen rukoillaan, kun henkilö on tullut uskoon. Pyhällä hengellä täyttymisen seurauksena henkilö saa usein kielillä puhumisen armolahjan. Armolahjojen toiminta on näkyvissä seurakuntien tilaisuuksissa. Armolahjoja ovat muun muassa kielillä puhuminen, kielillä selittäminen, sairaiden parantaminen ja profeetallisuus. ([Helluntaiherätys.fi](http://www.helluntaiheratys.fi).)

7.1 Vapaaehtoistyö Helluntaiseurakunnissa

Helluntaiseurakuntalaisten yhteisö on usein tiivis. Seurakunnalla tarkoitetaan ihmisiä, jotka kuuluvat helluntailiikkeeseen. Yhteisön toimintaa pyöritetään yhdessä. Tavoitteena on jokaisen osallisuus, jotta seurakunnan toiminta olisi jäseniensä näköistä. Tällöin on siis luonnollista, että seurakunnat toimivat pääsääntöisesti vapaaehtoisten voimin. Useissa seurakunnissa on kuitenkin yksi tai useampi palkattu työntekijä, joka muun muassa organisoii toimintaa. Seurakunnassa toimii useita eri työmuotoja, joissa otetaan eri-ikäisiä ihmisiä huomioon. Vapaaehtoisuuden pohjalla on kristillinen ajatus lähimmäisen palvelemisesta. Lähimmäinen on ihminen jonka kohtaa seurakunnassa, kerhoissa,

leireillä, tapahtumissa, keskuksissa, kadulla, naapurissa tai missä tahansa, jolloin voidaan ajatella, että jokainen ihminen on lähimmäinen. Seurakunnan toiminta on avointa kaikille. (Huru 2010, 13-14.)

Toni Huru on tehnyt opinnäytetyön, joka koskee vapaaehtoistyötä ja maahanmuuttoa Tampereen Helluntaiseurakunnassa. Tutkimuksessa on tehty kysely syistä tehdä vapaaehtoistyötä. Suurin syy seurakunnan vapaaehtoistyötä tekevillä oli kristillinen näkemys jota on lähimmäisen rakkaus ja Raamatun keskeinen sanoma. Muiden palveleminen ja auttaminen nähtiin tärkeänä kristillisessä vapaaehtoistyössä. Muitakin syitä vapaaehtoistyölle oli, mutta niiden osuus oli selkeästi pienempi, kuin pääsyiden. (Huru 2010, 29-30.)

Tampereen Helluntaiseurakunnassa rekrytoidaan ihmisiä vapaaehtoistyöhön. Rekrytoijat rohkaisevat, kehottavat ja kutsuvat uusia vapaaehtoisia mukaan. Kyseisiä tapoja voidaan käyttää sekä yleisissä tilaisuuksissa, että henkilökohtaisten kontaktien välityksellä. Tampereen Helluntaiseurakunta kouluttaa vapaaehtoistyöntekijät joko ohjaamalla tai yleisissä koulutuksissa, työtehtävän tarpeiden mukaisesti. Mikäli vapaaehtoisen maahanmuuttajan suomenkielen ymmärrys on vaikeaa, pyritään antamaan ohjeistukset ja koulutukset englannin kielellä tai mahdollisesti jopa omalla kielellä, tulkin avustuksella. (Huru 2010, 31.)

7.2 Nurmijärven Helluntaiseurakunta

Nurmijärven Helluntaiseurakunta on vapaakristillinen seurakunta, johon kuuluu tällä hetkellä 179 henkilöä. Seurakunta on yhdistyspohjainen ja on toiminut paikkakunnalla vuodesta 1987. Seurakunta syntyi Nurmijärvellä Helsingin Saalem -seurakunnan "seurakunnanistutustyönä". Nurmijärven Helluntaiseurakunnan tarkoituksena on elää lähellä ihmistä. Seurakunnan ydintehtävät voidaan jakaa neljään kategoriaan. Ensimmäiseksi seurakunta tarjoaa kristillistä jumalanpalvelusta, johon tullaan kohtaamaan Jumalaa ja ihmisiä. Toiseksi seurakunta haluaa varustaa henkilökohtaiseen kristilliseen kasvuun ja kehitykseen. Kolmanneksi seurakunta toteuttaa kristillistä lähimmäistyötä, jossa avustetaan vähävaraisia, kohdataan syrjäytyneitä, huolehditaan heikommista ja tarjotaan sielunhoitoa. Neljänneksi seurakunta toteuttaa lähetystyötä, sekä ulkomailla, että kotimaassa. Seurakunta haluaa tehdä lähimmäis- ja julistus-

työtä myös Suomen rajojen ulkopuolella. Lähimmäistyön rinnalla toimii kristillisyyks, josta halutaan kertoa ihmisille. Tavoitettavaa lähetystyötä kotimaassa Nurmijärven Helluntaiseurakunta tarjoaa lähinnä juhlapyhinä kouluille, päiväkodeille ja muille paikkakuntalaisille. Seurakunta järjestää kristillisiin juhliin liittyviä näytelmiä ja toiminnallisia tuokioita, sekä musiikkitapahtumia (Kalaniemi 2016.)

Nurmijärven Helluntaiseurakunnassa on tällä hetkellä yksi kokoaikaisesti palkattu työntekijä ja osa-aikainen lähetys- ja lähimmäistyöntekijä. Seurakunta ei saa mitään taloudellisia tukia valtiolta tai kunnalta, vaan toiminnan rahoitus on ainoastaan lahjoitusten varassa. Seurakunnan työmuotoja pyörittää useat vapaaehtoiset seurakunnan jäsenet. Viikoittain seurakunnan tilaisuuksissa käy arviolta noin 250 henkilöä. Seurakunnan tilaisuudet ovat kaikille avoimia. (Kalaniemi 2016.)

7.2.1 Nurmijärven Helluntaiseurakunnan työmuodot

Nurmijärven Helluntaiseurakunnassa toimii useita eri työmuotoja eri-ikäisille henkilöille. Jumalanpalvelus- ja kokoustoimintaa on kolmesti viikossa, kahdella eri alueella. Jumalanpalveluksissa julistetaan ja opetetaan kristillistä sanaa. Jumalanpalveluksissa myös musiikki näyttelee suurta osaa. Muun muassa musiikin ja rukouksen avulla kohdataan Jumalaa. Musiikkiryhmiä on erilaisia. Nurmijärven Helluntaiseurakunnan musiikista vastaa oman työnsä ohella ammatti-, sekä harrastajamuusikoita. Musiikki on pääsääntöisesti nykyaikaista gospelmusiikkia eri kokoonpanoilla. (Kalaniemi 2016.)

Lapsi- ja nuorisotyö on viikoittaista toimintaa. Jumalanpalveluksen yhteydessä tarjotaan lapsille omaa toimintaa ikäkausien mukaan. Varhais- ja nuorisotyö keskittyy viikonloppuille. Lasten ja nuorten toiminnot sisältävät musiikkia, kädentaitoja ja toiminnallisia elementtejä. (Kalaniemi 2016; www.nurmijarvenhelluntaiseurakunta.fi.)

Lähimmäistyö on pääasiassa kahdesti viikossa tapahtuva ruoanjakotilaisuus, jossa jaetaan vähävaraisille ruokakasseja joita alueen kauppiaan ovat lahjoittaneet. Lähimmäistyö tarjoaa keskustelua pastorin tai muun henkilökunnan kanssa. Lähimmäistyöllä halutaan tavoittaa ja kohdata kaikenlaisia alueen ihmisiä, vaikka syrjäytyneet ovatkin olleet pääosassa. (Kalaniemi 2016; www.nurmijarvenhelluntaiseurakunta.fi.)

Seurakunnan tontilla sijaitsee myös kirpputori jota ylläpitää vapaaehtoisten työntekijöiden rinki. Kirpputori myy edullisesti vaatteita, huonekaluja ja muuta tavaraa ja tarpeen tullen lahjoittaa varattomille esimerkiksi talvivaatteita. Kirpputorin tuotolla seurakunta pystyy kattamaan osan lähetys- ja kiinteistökuluista. Seurakunnassa toimii pieni kirjamyypintipiste, jossa myydään kristillistä kirjallisuutta, musiikkia ja pelejä. Kirjamyynti on avoinna tilaisuuksien aikana. (Kalaniemi 2016; www.nurmijarvenhelluntaiseurakunta.fi.)

Seurakunnan pastori ja vapaaehtoiset ovat käytettävissä lähes päivittäin puhelimitse. Pastori on tavoitettavissa virallisesti kerran viikossa toimistollaan, mutta usein myös muina päivinä. Keskustelu ja rukousapua tarjotaan halukaille. (Kalaniemi 2016.)

Seurakunnassa on lisäksi pienryhmätoimintaa. Pienryhmät ovat rukous-, opetus-, ja keskustelupiirejä, jotka kokoontuvat pääasiassa ryhmäläisten kotona. Lisäksi seurakunnassa toimii viikoittainen naisten jumpparyhmä. (Kalaniemi 2016; www.nurmijarvenhelluntaiseurakunta.fi.)

7.2.2 Nurmijärven Helluntaiseurakunnan lapsityö

Nurmijärven Helluntaiseurakunnassa tehdään lapsityötä täysin vapaaehtoistyönä. Vapaaehtoisia lapsityöntekijöitä on noin 15 henkilöä, jotka työskentelevät lapsityön eri toiminnoissa. Lisäksi on monia, jotka toimivat tapahtumissa, turvapaikanhakijoiden lastentilaisuuksissa, sekä leireillä. (Kalaniemi 2016.)

Sunnuntaisin on lapsille tarkoitettu oma jumalanpalvelus, mikä on jaettu kahteen ryhmään. Nuoremmat, ovat iältään 3-6 -vuotiaita ja vanhemmat 7-10 -vuotiaita lapsia. Nuorempien lasten pyhäkoulu sisältää musiikkia, loruja, leikkiä, kädentaitoja ja opetusta kristillisistä aihekokonaisuuksista. Pyhäkoulu on toiminnallinen hetki, jota jokainen sen vetäjä soveltaa omien lahjojen ja mieltymysten mukaan sopivaksi. Tietty rutiini ja rytmitys toistuu kuitenkin jokaisella kerralla. Pyhäkoulussa käytetään Ilonpesä -nimistä opetusmateriaalia, joka on tarkoitettu 3-6 -vuotiaiden lasten pyhäkoulumateriaaliksi. Materiaali on kattava kokonaisuus, joka sisältää toiminnan kaikki osa-alueet. (Kalaniemi 2016; www.nurmijarvenhelluntaisk.fi.)

Vanhempien lasten ”raamisloukka” (Raamattuluokka) eroaa pyhäkoululuokasta siten, että toiminta on suunnattu koululaisille. Toiminnassa otetaan huomioon muun muassa kirjoitus- ja lukutaito. Opetuksessa käytetään 7-10 -vuotiaille lapsille tarkoitettua Meidän jengi -opetusmateriaalia. Materiaaliin on koottu kattavasti toiminnan eri osa-alueet. (Kalaniemi 2016.)

Seurakuntana järjestämme kerran kuukaudessa turvapaikanhakijoille tilaisuuden. Nurmijärvellä turvapaikanhakijat ovat pääsääntöisesti perheitä tai ilman vanhempia tulleita nuoria. Tilaisuuden tavoitteena on osoittaa lähimmäisen rakkautta sekä tukea heidän kotoutumistaan. Tilaisuus alkaa yhteisellä musiikki- ja tervetulo-osuudella, jonka jälkeen lapsille on järjestetty omia tuokioita. Tuokioita järjestetään kolmessa tilassa, joiden toiminta on suunniteltu erikäisille lapsille. Turvapaikanhakijoiden lapsia on keskimäärin tilaisuuksissa noin 25 ja suomalaisia lapsia noin 10. Lapset jaetaan luokkatiloihin iän perusteella. Toimintojen jälkeen tarjotaan kaikille yhteinen iltapala. Iltapalan valmistavat välillä suomalaiset vapaaehtoiset ja turvapaikanhakijat ja suomalaiset yhdessä. Iltapalahetki toteutetaan kahvilatyypillisesti, jossa turvapaikanhakijat ja kantaväestö voivat keskustella ja tutustua toisiinsa. (Kalaniemi 2016.)

Leirit järjestetään kesäisin, sekä mahdollisuuksien mukaan myös talviviikonloppuisin. Lapsille suunnattuja tapahtumia järjestetään resurssien ja mahdollisuuksien mukaan. Lapsityöntekijät kokoontuvat suunnittelemaan ja ideoimaan kauden toimintaa aina sen alussa sekä vähintään kerran myös kesken kauden. (Kalaniemi 2016.)

7.2.3 Nurmijärven Helluntaiseurakunnan maahanmuuttotyö

Nurmijärven Helluntaiseurakunnalla ei ole ollut varsinaista maahanmuuttotyötä, sillä ensimmäiset kiintiöpakolaiset muuttivat paikkakunnalle vasta syksyllä 2015. Eri kulttuureita on kuitenkin ollut seurakunnassa sen perustamisesta lähtien. Romanikulttuuri on yksi vahvasti näkyvä osa monissa Suomen Helluntaiseurakunnissa, niin myös Nurmijärvellä. Syksyn 2015 aikana muuttaneet ensimmäiset kiintiöpakolaiset toivotettiin tervetulleiksi. Pakolaiset tulivat Kongosta, jossa he olivat tottuneet käymään helluntaiseurakunnissa tai muissa kristillisissä seurakunnissa. Maahanmuuttajille tulkataan tilaisuuksia englanniksi. Tulkkaus on seurakunnassa järjestetty vapaaehtoisvoimin. Seurakunnassa on koottu vapaaehtoisista englanninkielentaitoisista työntekijöistä ”tulk-

kirinki”. Maahanmuuttajat ovat esittäneet tilaisuuksissa lauluja ja tuoneet terveisiä omasta kotimaasta. (Kalaniemi 2016.)

Syksyn 2015 aikana tulivat Nurmijärvelle myös ensimmäiset turvapaikanhakijat. Nurmijärven toimipaikka osoittautui ainakin aluksi pääsääntöisesti perheiden ja ilman vanhempia tulleiden turvapaikanhakijoiden keskuksiksi. Helluntaiseurakunta on järjestänyt turvapaikanhakijoille kerran kuukaudessa tilaisuuden. Turvapaikanhakijat haetaan keskukselta busseilla. Tilaisuudessa on musiikkia, kulttuuriopetusta ja pieni hengellinen hartaus. Noin puolet ajasta on keskitetty yhteyden luomiseen ja ruokailuun. Ruokailun ovat järjestäneet turvapaikanhakijat ja suomalaiset vapaaehtoiset vuorotellen. Tilaisuuden aikana on lapsille järjestetty omaa ohjelmaa, joka sisältää muun muassa kädentaitoja musiikkia ja toimintaa. (Kalaniemi 2016.)

7.3 Kristillinen kasvatus

Kristillinen lastenkasvatus on kasvatusta, jonka perusta nousevat kristillisyydestä. Raamatun mukaan ihminen on Jumalan luoma ja arvokas sellaisenaan. Kristillisen sanoman ydin on Jeesuksen sovitustyö ja pelastussuunnitelma jokaiselle Häneen uskovalle. Kristillisen kasvatuksen tarkoituksena on tukea ja ohjata lasta tasapainoiseen elämään, johon kuuluu osaksi myös hengellisyys. Kristillisessä kasvatuksessa tuetaan myös lapsen uskoa ja hänen henkilökohtaista suhdettaan Jumalaan. Lapsi tarkkailee ympäristöään ja ihmisten vuorovaikutusta. Lapsi oppii kristillisyyttä parhaiten käytännön kokemusten kautta. Kristillinen lähimmäisenrakkaus ja kunnioitus opitaan kokemuksen kautta niiltä kristityiltä, jotka lapsi tuntee. Raamatun kertomukset Jeesuksen rakkaudesta esimerkiksi lapsia ja syrjäytyneitä kohtaan tukevat käytännön kristillisyyttä. (Kinnunen 1996, 20-21; Isoaho 2011, 18-19.)

7.4 Lapsen hengellisyys

Lapsella on oikeus omaan mielipiteeseensä. Seurakunnan lapsityö tulee suunnitella niin, että se tukee ja rohkaisee lapsen osallisuutta. Lapsen ollessa alle kouluikäinen, on hänen hengellisyytensä peilaus hänen vanhempiensa hengellisyydestä. Lapsi samaistuu omiin vanhempiinsa tai muuhun läheiseen aikuiseen. Hengellisyys on asia, joka opitaan siinä kasvuympäristössä, jossa lapsi varttuu. Lapsen elämän taustalla on tunnekokemukset, joiden pohjalta myös hengellisyys nousee. Lapsen tunnekokemukset vanhemmistaan heijas-

tuvat hänen ymmärrykseensä Jumalasta ja hengellisyydestä. Lapsen jumalakuvan määrittelee siis pitkälti lapsuuden kokemukset ja suhteet hänen vanhempiinsa. Jumalakuva konkretisoituu, kun lapsi kuulee opetusta Jeesuksen elämästä maanpäällä. Turvallinen ja suojeltu lapsuus on hyvä perusta lapsen hengellisyydelle. Lapsen hoidollisissa puutteissa tai turvattomuudessa on suoranainen yhteys hänen hengellisyyteensä. (Kinnunen 1996, 14-16, 18.)

Lapsen hengellisyys kasvaa ja kehittyy hänen luonnollisen kehityksensä mukaisesti. Alle seitsemän vuotiaan lapsen käsitys hengellisyydestä ja Jumalasta ovat vasta hahmottumassa. Kun lapsi kasvaa, kehittyy samalla hänen käsityksensä hengellisiä asioitaan kohtaan. Vanhempana lapsi tai nuori kykenee kriittisempään ajatteluun, jolloin hänen hengellisyytensä saa uusia ulottuvuuksia. Lapsen hengellisyys on hyvin konkreettista, esimerkiksi käytännön hyviä tekoja, rukousta ja Jumalan ylistämistä. Tutkimusten mukaan perheet, joissa kuunnellaan lasta ja jossa häntä ohjataan lempeästi ja rakastavasti, säilyttävät lapsuuden uskonsa useammin, kuin perheessä, jossa vanhempien kasvatusta on muutenkin kyseenalaista. Lapsuuden uskolla tässä tarkoitetaan samoja arvoja ja periaatteita, joita vanhemmilla on. (Kinnunen 1996, 18-20, 23.)

8 VAPAAEHTOISTEN KOULUTUSPÄIVÄ NURMIJÄRVEN HELLUNTAISEURAKUNNASSA

Koulutuspäivä pidettiin Nurmijärven Helluntaiseurakunnassa 20.2.2016 kello 10-14. Päivä alkoi tervetuloivotuksilla jonka jälkeen kuulijat pyydettiin pöydän ääreen istumaan. Ohjaajille tarjottiin mahdollisuutta ottaa pöydälle asetusta korista keskittymistä tukevia välineitä. Välineinä oli eri tuntuisia ja kokoisia palloja. Näin ryhmän ohjaajat pääsivät kokeilemaan kuinka välineet toimivat käytännössä. Seuraavaksi esittelin päivän kulkua. Päivä oli rakennettu osittain niin kuin toiminta rakennetaan lapsille. Muun muassa aikataulu havainnollistettiin kuvien avulla ja se oli näkyvillä seinällä.

Alun jälkeen aloitettiin perehdytys osion virallinen ”teoriaosuus. Ohjelman aikana oli mahdollisuus keskustelulle, mutta erityisesti keskustelulle oli varattu aikaa päivä keskivaiheessa. Teoriaosuuden jälkeen syötiin yhteinen lounas jonka aikana toivottiin käytävän keskustelua aiheista joita opetusosuus käsittelee. Lounaaseen varattiin juuri sen vuoksi runsaasti aikaa. Lounaan jälkeen romaniväestön edustaja kertoi heidän kulttuuriinsa liittyvistä tavoista suhteessa

lapsityöhön. Ohjaajat saivat kysellä naiselta heitä askarruttavia asioita kulttuuriin ja tapoihin liittyen.

Keskusteluosuuden jälkeen esittelin ohjaajille apukuvakansion, jota voidaan käyttää menetelmänä ymmärtämistä tukemaan. Kansion olen tehnyt opintoihin liittyvänä opinnäytetyöstä erillisenä projektina. Kansioon on koottu kuvia teemoittain ja kaikkiin kuviin on myös kirjoitettu mitä kuva esittää. Näytin muutamia esimerkkejä kuinka kuvia voidaan käyttää ja miten niiden avulla voidaan käydä keskustelua esimerkiksi maahanmuuttajalapsien kanssa jotka eivät ole oppineet suomenkieltä. Perehdytyspäivä lopetettiin rentoutusharjoitukseen. Rentoutusharjoitus voidaan toteuttaa myös lapsiryhmissä. Harjoitus tehtiin pareittain. Toinen pareista asettui patjalle makaamaan ja toiselle osapuolelle annettiin hierontapallo. Taustalle laitettiin rauhallista musiikkia ja ne joilla oli hierontaa aloittivat rauhallisesti hieroa sitä osapuolta, joka makasi patjalla. Muutaman minuutin jälkeen parit vaihtoivat osia. Molemmat osapuolet saivat kokea mukavan rauhoittumishetken. Rentoutustuokio oli vapaaehtoinen. Rentoutustuokion jälkeen jokaiselle mukana olijalle annettiin koulutuspäivän palautelomake johon oli kirjoitettu kahdeksan kysymystä koskien päivän toteutusta ja sen onnistuneisuutta sekä mahdollisia kehityshaasteita.

8.1 Teoriatieto ja keskustelut

Päivä aloitettiin PowerPoint diaesityksellä johon olin koonnut peruskäsitteitä ja tietoa maahanmuuttajista. Vapaaehtoisia lapsityöntekijöitä oli paikalla viisitoista henkilöä. Tarkoituksena oli tukea opetusta havainnollistamalla sitä PowerPoint diojen avulla. Diaesityksessä avasin kulttuurikäsitteen, jonka jälkeen aihe eteni kulttuurien kohtaamiseen. Peruskäsitteiden jälkeen oli luontevaa jatkaa aiheista ”Kuinka kohdata maahanmuuttajalapsi” ja ”Kuinka mahdolliset traumaattiset kokemukset vaikuttavat lapsen käytöksessä” sekä ”Miten työntekijänä tulee huomioida traumaattiset kokemukset”.

Dioissa oli ainoastaan opetuksen ja teeman pääkohdat, jotta ne jäisivät kirkkaammin mieleen. Muu tieto ja esimerkit tulivat esille puheessa. Käytännössä muistiinpanot ja esimerkit olin kirjoittanut ylös paperille, jota pidin kädessä esityksen aikana. Peruskäsitteiden avaamisen näin tärkeänä, koska aiheesta ei oltu aikaisemmin kyseisen ryhmän kanssa käsitelty. Asiasta ei oltu myöskään seurakuntakontekstissa liioin puhuttu. Tieto oli koottu erilaisesta maahanmuut-

toon ja lapsiin liittyvästä kirjallisuudesta, nettisivuilta ja maahanmuuttokoulutuksesta Riihimäeltä.

Aiheista oli tarkoitus herätellä keskustelua sitä mukaa, kun dioissa ne esittelin. Keskustelua halusin aiheista, jotta mahdolliset askarruttavat asiat nousisivat pintaan ja ne voitaisiin käsitellä yhdessä. Keskusteluiden kautta oli tarkoitus myös mahdollistaa kokemusten jakaminen. Vapaaehtoiset olivat aktiivisia osallistumaan keskusteluihin. Keskusteluja ja kommentteja nousi erilaisista kokemuksista, joita osallistujilla oli eri kulttuureihin liittyen. Tasavertaiseen keskusteluun tarvitaan luottamusta kuulijoiden ja opettajan välillä. Mielipiteet ja kokemukset tukivat ja täydensivät opetusta mukavasti. Kuulijoita oli tarkoitus rohkaista keskusteluun, jotta jokainen olisi osallinen päivän sisältöön. Työntekijöillä on yhteisenä tavoitteena huomioida työskentelyssään ajanmukaiset ilmiöt ja tekijät. Pidin tärkeänä kaikkien osallisuutta. Asiat jäävät myös paremmin mieleen, kun aiheesta on käyty keskustelua ja sitä on pohdittu ääneen. Keskusteluiden avulla oppiminen on tehokkaampaa ja opettaminen ja kaantuu myös muille henkilöille kuin varsinaiselle kouluttajalle.

8.2 Romaniväestön edustajan osuus päivässä

Halusin sisällyttää päivään osuuden, jossa käsitelimme romanikulttuuria. Seurakunnassamme on paljon romaneja joten oli luontevaa avata keskustelua myös tästä aiheesta. Käytännössä tämä toteutettiin niin, että romaniväestön edustaja kertoi kulttuuristaan vapaaehtoisille lapsityöntekijöille. Edustaja halusi keskittyä vastaamaan myös työntekijöiden esittämiin kysymyksiin joita nousi runsaasti. Päivän teemana oli eri kulttuurien kohtaaminen. Opetusosuudessa pääpaino oli maahanmuuttajalapsissa ja heidän kohtaamisissaan. Romaniväestöä on seurakunnassamme kuitenkin paljon joten näin tärkeänä erottaa osan päivän ajasta myös romanikulttuurille. Muutamat työntekijät kertoivat kokemuksiaan työskentelemisestä romanilasten parissa. Romaniväestön edustaja antoi myös käytännön vinkkejä, kuinka tulee toimia esimerkiksi erilaisissa ongelmatilanteissa romanilasten kanssa

Romaniväestön edustaja kertoi tavoista jotka esiintyvät seurakuntarakennuksessa oltaessa. Nuorempi romani ei voi olla vanhempaa romania ylemmässä kerroksessa, koska kulttuurinsääntöjen mukaan se on loukkaavaa käytöstä vanhempaa romania kohtaan. Käytännössä tämä näkyy seurakuntarakennuksen sisäisissä toiminnoissa. Tämä oli olennainen tieto, sillä seurakuntarakenn-

nus on kolmessa eri kerroksessa. Pienempien lasten ryhmätilat sijaitsevat seurakuntarakennuksen ylimmässä kerroksessa, joka käytännössä merkitsee sitä etteivät pienten lasten romanivanhemmat voi tuoda tai tulla mukaan lasten ryhmätoimintaan, sillä rakennuksessa on samanaikaisesti muita tilaisuuksia joissa on poikkeuksetta aina vanhempia romaneja.

Keskustelussa käytiin myös läpi pukeutumiseen liittyviä säädöksiä. Nuori romaninainen voi halutessaan laittaa ylleen romanien kansallispuvun, mutta laittaessaan sen kerran ylle ei hän enää voi olla sitä käyttämättä. Romanien keskuudessa naisten pukeutuminen kantaväestön tapaan on yleistynyt ja se on sallittua, jos kansallispukua ei ole laittanut koskaan ylleen. Mikäli kuitenkin kansallishametta on jo aloitettu käyttämään ja se otetaan pois, herättää se voimakasta närkästystä yhteisön keskellä.

8.3 Kuvakommunikointimenetelmän esittely

Olin opinnäytetyöstä erillisenä projektina sosionomiopintoihini liittyen toteuttanut projektin jonka tuotoksena syntyi kuvakommunikointikansio. Kansion avulla lapsityöntekijän ja maahanmuuttajalapsen kommunikointi helpottuisi. Halusin tarjota vapaaehtoisille työntekijöille myös konkreettista tukea maahanmuuttajalasten kanssa toimimiselle. Päivän tarkoituksena oli esittää tietoa ja avointa keskustelua, mutta myös esitellä menetelmää, joka helpottaa työntekijän työskentelyä. Halusin, että päivän päätyttyä jokaisella voisi olla konkreettinen menetelmä, jota käyttää monikulttuurisessa työssä. Menetelmä oli mahdollista ottaa heti käyttöön. Olin koonnut kansioon eri teemoihin liittyviä kuvia, joissa oli aina suomenkielinen teksti siitä mitä kuva esitti. Annoin esimerkkejä kuinka kuvia voidaan käyttää. Kokosin kuvien avulla seinälle perehdytyspäivän etenemisen rungon havainnoimaan kuvien käyttöä käytännöllisissä tilanteissa. Kansio on väline johon jokainen työntekijä voi itse lisätä kuvia halumastaan teemasta.

8.4 Palautekysely

Halusin saada heti päivän päätyttyä osallistujien ajatuksia ja mielipiteitä päivän sisällöstä. Tavoitteena oli saada konkreettisia ajatuksia ja pohdintoja, jotta Nurmijärven helluntaiseurakunnan lapsityö voisi kehittyä ja olla ajanmukainen. Työtä on tarkoitus kehittää niissä puitteissa, kuin se on mahdollista. Kyselylomakkeiden avulla työntekijöiden mietteet on kirjattuna ylös jonka avulla niitä

voidaan tarkastella ja analysoida. Tarkastelun tavoitteena oli löytää kehityskohtia ja haasteita joita pyritään kehittämään. Onnistumista halutaan tukea ja vahvistaa edelleen.

Kyselyllä haluttiin saavan vastaus onko vapaaehtoisten lapsityöntekijöiden koulutuspäivät hyödyllisiä ja jos ovat niin miten. Seurakunnan lapsityön kehityksen kannalta vapaaehtoisten mielipiteet ovat merkittäviä. Kyselyiden avulla haluttiin saada vastaus myös lapsityöntekijöiden kokemukseen eri kulttuuritaustaisten henkilöiden kanssa. Kyselyiden kautta haluttiin myös selvittää oliko tieto uutta ja vai kertausta. Kyselyllä haluttiin saada kirjallinen palaute siitä miten lapsityöntekijät kokivat keskusteluiden ja kokemusten jakamisen toisten kanssa.

9 TUTKIMUKSEN SISÄLTÖ

Tutkimus on laadullinen eli kvalitatiivinen ja kysymykset avoimia. Kvalitatiivisella tutkimuksella haluttiin tutkia käytännön toiminnan laatua. Käytännön toiminnalla tarkoitetaan tässä yhteydessä vapaaehtoisten koulutuspäivää ja heidän tietämystään monikulttuurisuudesta. Kvalitatiivinen tutkimus pyrkii luomaan uutta tietoa. Kvalitatiivinen tutkimus hyödyttää organisaatiota jos se haluaa esimerkiksi kehittää työtään. Kvalitatiivisella tutkimuksella halutaan saada ymmärrys tutkittavasta tilanteesta. Koulutuspäivän antia, odotuksia ja sisältöä oli tarkoitus tutkia avoimien kysymysten mukaan. Avoimilla tarkoitetaan kysymyksiä, joihin voi vastata niin pitkästi ja vapaasti, kuin henkilö haluaa. (Kananen 2014, 74, 79.) Kvalitatiivinen tutkimus valittiin työhön, koska seurakunta halusi koulutuksen toteutettavan lapsityöntekijöille joita on alle kaksikymmentä. Kyselyiden vastauksista haluttiin saada selville lapsityöntekijöiden omia pohdintoja ja mielipiteitä mahdollisimman laajasti ja tarkasti.

Palautekysymyksiä oli kahdeksan jotka jakaantuivat neljään eri teemaan. Palautekyselyissä haluttiin selvittää vapaaehtoisten lapsityöntekijöiden aikaisempaa kokemusta eri kulttuuritaustaisten henkilöiden kanssa tehtävästä työstä. Toisena teemana oli koulutuspäivän sisältö. Kysymyksillä haluttiin selvittää vastanneiden päivän odotuksia ja niiden toteutumista. Kolmantena teemana oli päivän aikana käydyt keskustelut. Neljäntenä osana oli kehitysosuus jonka tarkoituksena oli selvittää mahdolliset kehityshaasteet, jotta lapsityötä voidaan kehittää jatkossakin. Kysymyksiin vastasi neljätoista vapaaehtoista lapsityöntekijää.

9.1 Lapsityöntekijöiden aikaisempi kokemus monikulttuurisesta työstä

Neljästätoista vastaajista kahdella vastaajista ei ollut kokemusta monikulttuurisesta työskentelystä. Yhdellätoista vastaajista oli jonkin verran tai vähäistä kokemusta eri kulttuuritaustaisten lasten kanssa työskentelystä. Yhdellä vastaajista oli oman työnsä puolesta useamman vuoden kokemus maahanmuuttajalapsista. Kymmenellä vastaajista oli kokemusta romanilasten kanssa työskentelystä. Kuusi vastaaja koki eri kulttuuritaustaisten lasten kanssa työskentelyn mielenkiintoiseksi, mutta haastavaksi. Työskentely koettiin antoisaksi, koska se oli opettanut erilaisuudesta. Haastavaa eri kulttuurista tulevien lasten kanssa työskentelystä teki ymmärtämisen vaikeus ja ajoittain iso ryhmäkoko. Ymmärtämisen esteenä oli yhteisen kielen puuttuminen. Yhteisen kielen puutteesta tai sen niukkuudesta sekä kulttuurieroista johtuen seitsemän vastaajista koki haasteena ohjeistaa lapsia tai saada heidät tottelemaan. Yksi vastaajista koki haastavana antaa huomiota riittävästi kantaväestön lapsille, sillä maahanmuuttajalapsien koettiin vaativan paljon ohjaajan huomiota. Yksi vastaajista koki joidenkin eri kulttuuritaustaisten lasten kohdalla ongelmia käytössä, joka vaikutti työskentelyn mielekkyyteen.

Vastaajat kertoivat konkreettisia tilanteita, joissa olivat kokeneet epävarmuutta työskennellessään eri kulttuuritaustaisten henkilöiden kanssa. Neljä vastaajaa nosti esille romanilasten käytökseen liittyvät ongelmat. Lasten käytöstä ei koettu kunnioittavana ja se oli jopa päällekkäyvä. Kaksi vastaajista koki romanilasten suhtautuvan kantaväestön aikuisiin eri tavoin kuin romaniväestön aikuisiin, tämä näkyi kunnioituksen puutteena romaniväestön ulkopuolisiin henkilöihin. Kokemuksista nousi esiin muun muassa sääntöjen noudattaminen esimerkiksi kännykän käytössä ryhmätilanteessa. Kuudella vastaajista oli useita positiivisia kokemuksia romanilasten kanssa työskentelystä. Lapset tulivat hyvin toimeen muiden kanssa ja kunnioittivat ohjaajaa. Lapsen kotikasvatuksella nähtiin olevan vaikutusta suhtautumiseen ja käyttäytymiseen muita ihmisiä kohtaan. Työntekijät toivoivat saavansa konkreettisen työkalun, jonka voi heti ottaa käyttöön.

9.2 Teoriatieto ja keskustelut

Viisi vastaajista tuli koulutukseen täysin avoimin mielin. Aihe koettiin yksimielisesti tärkeänä ja ajankohtaisena seurakunnan lapsityössä. Haastavista taustoista ja olosuhteista tulevista lapsista koettiin tarvittavan tietoa. Kyselyiden

mukaan kaksi vastaajista odotti koulutuspäivältä seurakunnan yleisiä ohjeistuksia ja linjauksia maahanmuuttotyöstä lasten kanssa. Neljä vastaajista odotti tietoa maahanmuuttajista, sekä konkreettisia menetelmiä käytäntöön. Kuusi vastaajista odotti etenkin kokemusten vaihtoa toisten vapaaehtoisten lapsityöntekijöiden kanssa. Yksi vastaajista odotti uuden kirjallisuuden esittämistä ja toinen odotti erityisesti tietoa romanikulttuurista. Neljä vastaajaa odotti koulutuspäivältä keskusteluita toisten lapsityöntekijöiden kanssa. Keskusteluilta odotettiin kokemusten ja mielipiteiden vaihtoa.

9.3 Kehitettävää

Viisi vastaajista kaipasi lasten ryhmätoimintoihin lisää ohjaajia. Yksi vastaajista olisi toivonut koulutuspäivässä ongelmatilanteiden käsittelyä vielä enemmän, jotta niihin olisi saanut konkreettisempaa ohjausta kuinka toimia. Kaksi vastaajaa oli sitä mieltä, että opetuksessa olisi voitu käsitellä aihetta syvällisemmin. Kaksi vastaajista olisi toivonut puhetta ja suunnitelmaa tulevaisuuden jatkotyöskentelystä.

10 JOHTOPÄÄTÖKSET

Suurimmalla osalla vapaaehtoisista lapsityöntekijöistä oli jonkin verran kokemusta monikulttuurisesta lapsityöstä. Vastausten perusteella koulutuspäivä monikulttuurisuudesta oli tarpeellinen ja ajankohtainen. Vastaajat kokivat saavansa vastinetta odotuksiinsa. Kolme vastaajista koki saavansa enemmän, kuin oli odottanut. Kolme vastaajista ilmaisi tyytyväisyyttään erityisesti koulutuspäivän valmisteluihin. Valmisteluissa he olivat tyytyväisiä opetuksen sisältöön, sekä koulutuspäivän ulkoisiin tekijöihin. Ulkoisilla tekijöillä tarkoitettiin koulutustilan järjestämistä kodikkaaksi ja käytännön toimintaosuuksia eli muun muassa rentoutusharjoituksen ja apukuvakorttien käyttöä. Vastaajat olivat tyytyväisiä opetuksen sisältöön, mutta kaksi vastaajista toivoi, että opetuksessa olisi ollut enemmän syvyyttä ja yksi vastaajista kaipasi enemmän käytännön esimerkkejä menetelmän käyttöön. Kolmelle vastaajista kaikki tieto ei ollut kuitenkaan uutta, joten siinä oli myös kertausta. Seitsemän vastaajista koki, että sai teoriaosuudesta vastauksia ja selkeyttä henkilökohtaisiin pohdintoihin. Etenkin maahanmuuttajien taustoista koettiin saavan tietoa, mikä vastasi odotuksiin. Kolmelle vastaajista jäi erityisesti mieleen kantaväestön lasten huomi-

oiminen siten, että opetus ei voi olla liian yksinkertaista, ettei suomenkieltä puhuvat tylsistyisi. Kahdeksan vastaajista piti onnistuneena etenkin päivän käytännönläheisyyttä, joka tuli esiin menetelmän esittelynä ja keskusteluiden kautta. Apukuvien esittely koettiin yksimielisesti hyvänä käytännöllisenä työkaluna lapsityöhön. Apukuvat koettiin hyväksi ja helpoksi välineeksi lapsityöhön.

Seurakunnan romaniedustus on melko suuri, mutta heidän kulttuurillisia tapoja ei kuitenkaan tunnettu kovin hyvin. Kymmenellä vastaajista oli kokemusta romanien kanssa tehtävästä työstä. Seitsemän vastaajista kertoi mieleenpainuvana asiana erityisesti romaniväestön edustajan osuuden, jossa hän kertoi omasta kulttuuristaan ja heidän tavoistaan. Romanilasten kanssa työskentelystä oli sekä haastavia, että hyviä kokemuksia. Kyseinen osuus synnytti runsaasti keskusteluita. Romaniväestön edustaja vastaili lapsityöntekijöiden kysymyksiin. Kysymykset liittyivät pukeutumiseen, rakennuksien kerroksissa olemisen sääntöihin ja kasvatukseen. Kyseinen osuus sai runsaasti positiivista kirjallista ja suullista palautetta.

Keskustelut saivat eniten positiivista palautetta päivän sisällöstä. Kaikki vastaajat olivat tyytyväisiä keskusteluihin. Keskusteluiden koettiin vahvistavan lapsityöntekijöiden yhteistä tavoitetta. Kahdelle vastaajista jäi mieleen keskustelut maahanmuuttajien hankalista olosuhteista. Vastaajat näkivät tarpeelliseksi vaihtaa kokemuksia ja mielipiteitä eri kulttuureihin liittyvistä asioista. Kaksi vastaajista koki keskusteluiden avartavan näkemyksiään, tavalla jolla ei aikaisemmin ollut asioita ajatellut. Kaksi vastaajista koki helpottavaksi jakaa ääneen kokemuksiaan lapsityöstä. Keskusteluissa nostettiin esille vertaistuelinen näkökulma voimaannuttavana kokemuksena. Viisi vastaajista oli sitä mieltä, että ryhmätilanteita helpottaisi jos ohjaajia olisi enemmän paikalla. Useamman ohjaajan läsnäolo mahdollistaisi sen, että osa ohjaajista voisi keskittyä ryhmän perustehtävään, kun taas osa voisi keskittyä erityistä tukea tarvitsevien lasten ohjaamiseen. Yksi vastaajista ehdotti, että jatkossa keskustelut voisi toteuttaa ensin pienryhmittäin jonka jälkeen keskustelut jaettaisi yleisesti kaikille.

Apukuvakansion sisällön päivittämisestä jatkossa oltiin yksimielisiä. Kansio on luonteeltaan sen kaltainen, että siihen on helppo lisätä uusien teemojen kuvia. Kansion sisältöä voi halutessa kuka tahansa lapsityöntekijä päivittää. Yksi vastaajista painotti musiikin ja lorujen hyötyä uuden kielen opiskelussa. Työs-

kentelyn jatkosta ei ollut puhetta eikä siitä juuri sovittu. Seuraavassa koulutus- tai palaveripäivässä sovitaan mahdollisista linjauksista.

Tutkimukselle ei asetettu oletettuja vastauksia vaan kyselyiden kautta haluttiin tietoa vastaajien aikaisemmista kokemuksista eri kulttuuritaustaisten henkilöiden kanssa toimimisesta ja koulutuspäivän odotuksista, sekä yleisesti päivän annista. Kysymykset oli laadittu siten, että vastaajan oli helppo vastata niihin rehellisesti eikä niillä pyritty johdattelemaan tietyn vastauksen saamista. Kysymyksissä tuli esille samankaltaisia ja samoja vastauksia, joka vahvistaa toteamuksen luotettavuutta. Vastauksien mielipiteissä on kerrottu kuinka moni vastaajista oli samaa mieltä.

11 LOPPUPÄÄTELMÄT

Tavoitteena oli järjestää koulutuspäivä Nurmijärven Helluntaiseurakunnan vapaaehtoisille lapsityöntekijöille. Koulutuspäivän tarve nähtiin tärkeäksi sillä maahanmuuttajataustaisten henkilöiden määrä on ollut kasvussa Nurmijärven kunnassa ja tämä näkyy myös seurakunnan toiminnassa. Koulutuspäivän oli tarkoitus olla teemaa avaava tilaisuus jolle myöhemmin mahdollisesti suunnitellaan jatkoa. Koulutuspäivä painopiste oli avata keskustelua ja ajatuksia maahanmuuttoon liittyvistä peruskäsitteistä ja maahanmuuttajien taustoista, sekä romanikulttuurista. Päivän kulku oli jaettu kolmeen suurempaan kokonaisuuteen.

Ensimmäinen kokonaisuus sisälsi teorian tiedon jakamisen jonka esitin Power-Point diaesityksen avulla. Toinen osuus oli romaniväestön edustajan esittely ja keskusteluosuus romanikulttuurista. Osuuden tarkoituksena oli tutustua romanikulttuuriin ja heidän tapoihin, etenkin seurakuntakontekstissa. Kolmantena osuutena oli käytännön menetelmän esittäminen tavoitteena antaa lapsityöntekijöille käytännöllinen väline, joka tukee kommunikointia ja ymmärrystä suomenkielen ollessa puutteellista. Menetelmänä esittelin apukuvakansion jonka olin toteuttanut opinnäytetyön erillisenä projektina kyseiseen seurakuntaan. Menetelmä voitiin ottaa heti käyttöön. Päivän päätteeksi toteutimme rentoutusharjoituksena jota voidaan käyttää lastenryhmissä.

Päällimmäisenä koulutuspäivästä jäi mielekäs kokemus. Teema sai hyvän alun, jota on myöhemmin hyvä jatkaa ja syventää. Kehityshaasteita nousi esiin, mikä on luonnollista, sillä aihetta käsiteltiin ensimmäistä kertaa lapsityöntekijöiden kanssa yhdessä. Kehityshaasteiden kirjallista dokumentointia voidaan käyttää seuraavan koulutuspäivän sisällön tavoitteiden luomisessa ja tukemisessa. Koulutuspäivässä oli toimiva runko, jota voidaan käyttää jatkossa, kun vapaaehtoisia lapsityöntekijöitä koulutetaan. Koulutuspäivän anti vastasi pääasiassa niitä tavoitteita joita sille oli asetettu. Tämä oli minulle henkilökohtaisesti miellyttävä ja kasvattava kokemus, joka kartutti ammatillista kokemustani kerätä tietoa, dokumentoida se omin sanoin sekä esittää yleisölle. Kokemus myös syvensi tietoa eri kulttuureista ja heidän mahdollisista taustoista ja tavoistaan.

LÄHTEET

- Ahonen L-K. 1994. Suomen helluntaiherätyksen historiaa. Hämeenlinna: Päiväsaakeyhdistöt.
- Asikainen, P., Isoaho, P., Laamanen, T., Parkkinen, R., Virkkilä, K. & Virkkilä, M. 2012. Kantaville siiville- lasten sielunhoidon käsikirja. Keuruu: Otavan kirjapaino.
- Erkkilä, A. & Kangas, M. 2011. Meille tulee maahanmuuttajalapsi- vinkkejä päivähoiton arjen sujumiseen. Saatavissa:
<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/35644/Meille%20tulee%20maahanmuuttajalapsi.pdf?sequence=1> [viitattu 18.1.2016].
- Erämetsä, T. 2009. Teoriasta todeksi-esimiestyö käytännössä. Helsinki: Talentum.
- Gyekye, M & Rouhio, M. 2005. Helsingin kaupungin sosiaalivirasto. Työkalupakki, välineitä -suomi toisena kielenä opetukseen. Saatavissa:
http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/f1cd9a804a1563cb9686f6b546fc4d01/8_tyokalupakki.pdf?MOD=AJPERES [viitattu 7.3.2016].
- Hagerlund, T. & Kaukopuro- Klemetti, H. 2013. Työyhteisö viestii, jotta olisi olemassa- Kunta-alan työyhteisöviestinnän opas. Helsinki: Suomen Kuntaliitto.
- Hakarinne, K. 2002. Opinnäytetyö ”Leijonat syövät perunamuusia ja lihapullia”- kuvia ja kuvauksia monikulttuurisen lapsiryhmän arjesta suomalaisessa päiväkodissa. Saatavissa:
http://kirjastot.diak.fi/files/diak_lib/Eijulkiset/HakarinneKati02.pdf [viitattu 15.1.2016].
- Hakkarainen, P.(toim.) 2003. Tukea ja mahdollisuuksia vapaaehtoistoiminnalle. Helsinki: kansalaisareena ry.
- Heinämäki, L. 2004. Erityinen tuki varhaiskasvatuksessa, erityis päivähoito- lapsen mahdollisuus. Saarijärvi: Gummerus kirjapaino oy.
- Helluntaiherätys. Helluntaiseurakunnat. Saatavissa:
<http://www.helluntaiseurakunnat.fi/helluntaiheratys> [viitattu 10.3.2016].

Helsingin kaupungin opetussuunnitelma. Suomi toisena kielenä- opetussuunnitelma perusopetukseen. Hyväksytty Helsingin kaupungin opetuslautakunnan suomenkielissä jaostossa 27.4.2004. Saatavissa:

<http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/51b5398044fbbf61a4bbbdea46582032/LIITE+5+S2-ops.pdf?MOD=AJPERES> [viitattu 7.3.2004].

Huru, T. 2010. Tampereen Helluntaiseurakunnan vastuuhenkilöiden käsityksiä vapaaehtoisten merkityksistä maahanmuuttaneille. Saatavissa:

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/13249/Pori_Toni_Huru_2010.pdf?sequence=2 [viitattu 16.2.2016].

Hämäläinen, R., Kotiranta, P., Paloneva, M. & Valkama, A. 2010. Apuvälineitä erilaisen oppijan arkeen. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Isoaho, P. 2011. Aarresaari1. Kasvatus- ja opetussuunnitelma- ohjaajan opas. Keuruu: Aikamedia.

Jaakkola, M. 2009. Maahanmuuttajat suomalaisten näkökulmasta- asenne- muutokset 1987-2007. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus. Saatavissa:

<http://yhdenvertaisuus-fi-bin.directo.fi/@Bin/8b4f6aef9129f810f8cfc5cc2e4f50ea/1457359861/application/pdf/118976/HKTJaakkola.pdf> [viitattu 7.3.2016].

Kalaniemi, V. 2016. Seurakuntapastori. Haastattelu 10.3.2016. Nurmijärvi: Nurmijärven Helluntaiseurakunta.

Kananen, J. 2014. Netnografia. Jyväskylä: Jyväskylän Ammattikorkeakoulu.

Kaure, M & Rauhala- Vaahervaara, S. Talentia. Kielenkehityksen tukeminen varhaiskasvatuksessa- teorian tietoa ja käytännön vinkkejä. Saatavissa:

<http://www.talentia.fi/files/3313/Kielenkehitys1.pdf> [viitattu 7.3.2016].

Kekolahti, T. 2014/2016. Maahanmuuttajatyön koulutus Riihimäki. Saatavissa:

<https://onedrive.live.com/view.aspx?cid=4bead2ea3f8046cb&page=view&resid=4BEAD2EA3F8046CB!11496&parId=4BEAD2EA3F8046CB!11495&authkey=!APnObi5My26MtGI&app=PowerPoint> [viitattu 15.1.2015].

Kielijelppi, 2004. Helsingin yliopiston Kielikeskuksen äidinkielen viestintäopetuksen palveluyksikkö. Havainnollistaminen. Saatavissa:

<http://kielijelppi.virtamieli.fi/puheviestinta/havainnollistaminen> [viitattu 17.3.2016].

Kinnunen, S. 1996. Luottamustehtävä- koti lapsen luottamuksen tehtävänä. Helsinki: KARAS-SANA

Kivikangas, R. 2016. Seurakuntaopas 2016: Vapaiden suuntien (SVKN) seurakuntien tiedot. Keuruu: Aikamedia

Kjelin, E. & Kuusisto P.C. 2003. Tulokkaasta tuloksetekijäksi. Helsinki: Talentum.

Konttinen, E. Jyväskylän yliopisto-kansalaisyhteiskunnan tutkimusportaali, kolmas-sektori. Saatavissa: <http://kans.jyu.fi/sanasto/sanat-kansio/kolmas-sektori> [viitattu 17.12.2015].

Kuuluvainen, S.2015. Vapaaehtoistyön johtaminen. Helsinki: Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAFry.

Mannila, O. & Kuitunen, J. 2015. Keuruu: Aikamedia.

Monikulttuurinen työyhteisö. Mitä on monikulttuurisuus. Saatavissa: <http://estudio.edupoli.fi/moty/index.asp?id=718&kat=K%C3%A4sitteet&sid=&sub=&title=3151> [viitattu 18.12.2015].

Nurmijärven Helluntaiseurakunta. Toiminta. Nettisivut saatavissa: <http://www.nurmijarvenhelluntaisrk.fi/#!/toiminta/cgpk>. [viitattu 1.4.2016].

Pollari, J. & Koppinen M.L. 2011. Maahanmuuttaja kohtaaminen ja opettaminen. Juva: PS-kustannus.

Ruutu, S. & Salmimies, R. 2015. Työnohjaajan opas- valmentava ja ratkaisukeskeinen ote. Helsinki: Hansaprint Oy.

Saarinen, V. & Saarinen, S. 2016. Tv-haastattelu. Ylen Aamu-tv. Saatavissa: http://yle.fi/ylex/uutiset/11-vuotias_valtteri_kertoo_kokemastaan_rasismista_nimittely_on_ahdistavaa/3-8758127 [viitattu 4.4.2016].

Sinkkonen, J. 2008. Mitä lapsi tarvitsee hyvään kasvuun. Helsinki: WSOY

Soininen, S.2011. Luovuutta! Taide- ja kulttuurikasvatuksen menetelmäopas monikulttuuriseen nuorisotoimintaan. Jyväskylä: Kulttuuriyhdistys Väristys ry. Katso!- projekti.

Suur- Helsingin sensomotorine keskus- nettisivut. Keskittymisvaikeudet. Netti- sivut saatavissa: <http://www.thalamusoy.com/keskittymisvaikeudet.php> [viitattu 23.11.2015].

Valliluoto, S. 2014. Vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksista ja esteistä. Helsinki: Kopio Niini Oy. Saatavissa: <http://www.kkv.fi/globalassets/kkv-suomi/julkaisut/selvitykset/2014/kkv-selvityksia-4-2014-vapaaehtoistoiminta.pdf> [viitattu 17.12.2015].

LIITE1.

Lapsityön koulutuspäivä Nurmijärven Helluntai-seurakunnassa 20.2.2016

Eri kulttuurien huomioiminen

Klo. 10 Aloituspöytä, tervetuloa ja päivän esittely, tarkoitus

Klo.10.15 Teoriaosuus

Klo.11-11.45 Lounas

Klo. 12 Romaniväestön edustajan kulttuuri-isku/ kyselyitä/keskustelua

Klo. 12.15 Kuvakommunikointi kansion esittely ja rentoutusharjoitus

Klo. 14 Palautekyselylomake

Koulutuspäivän palautelomake

1. Miten olet kokenut työskentelyn eri kulttuuritaustaisten lasten kanssa?
2. Minkälaisia odotuksia sinulla oli perehdytyspäivästä?
3. Vastasiko päivän anti odotuksiasi?
4. Onko päivän anti ollut mielestäsi tärkeä?
5. Jos on niin, mikä jäi erityisesti mieleen?
6. Koitko keskustelun, toisten kanssa tarpeelliseksi?
7. Kerro jokin konkreettinen tilanne, joka on tuonut epävarmuutta eri kulttuuritaustaisen lapsen kohtaamisessa?
8. Jäikö mielestäsi, jokin asia puuttumaan perehdytyksestä? jos jäin niin mikä?